

LOKALNI POREZI U POREZNOM SUSTAVU REPUBLIKE HRVATSKE

Jevtić, Monika

Graduate thesis / Diplomski rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Applied Sciences RRI^F / Veleučilište RRI^F**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:198:625005>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-05**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Final Examination Papers University of Applied Sciences RRI^F - Final Examination Papers and Diploma Papers](#)

VELEUČILIŠTE RRiF

STRUČNI DIPLOMSKI STUDIJ KORPORATIVNE FINANCIJE

Monika Jevtić

DIPLOMSKI RAD

**LOKALNI POREZI U POREZNOM SUSTAVU REPUBLIKE
HRVATSKE**

Zagreb, 2024.

VELEUČILIŠTE RRiF

STRUČNI DIPLOMSKI STUDIJ KORPORATIVNE FINACIJE

DIPLOMSKI RAD

**LOKALNI POREZI U POREZNOM SUSTAVU REPUBLIKE
HRVATSKE**

Ime i prezime studenta: Monika Jevtić

Matični broj studenta: 138/18-I-SDS

Mentor: dr. sc. Ljerka Markota, profesor stručnog studija

Zagreb, 2024.

LOKALNI POREZI U POREZNOM SUSTAVU REPUBLIKE HRVATSKE

Lokalni porezi predstavljaju ključni izvor prihoda za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj. Oni omogućuju financiranje različitih lokalnih usluga i infrastrukturnih projekata te osiguravaju održivi razvoj lokalnih zajednica. Svrha ovog rada je pružiti detaljan pregled i analizu prihoda od lokalnih poreza od 2019. do 2023. godine kako bi se razumjelo važne faktore, koji na njih utječu, te identificiralo mogućnosti za poboljšanje sustava prikupljanja poreza nakon poreznih izmjena koje su stupile na snagu 2024. godine.

Rad koristi kombinaciju kvantitativnih i kvalitativnih metoda. Kvantitativna analiza obuhvaća prikupljanje i analizu podataka o prihodima od lokalnih poreza iz službenih izvora, dok kvalitativna analiza uključuje intervjue s predstavnicima lokalnih vlasti, poreznim stručnjacima i poduzetnicima. Fokus grupe je provedena kako bi se dobio dublji uvid u percepcije i stavove ključnih dionika o prihodima od lokalnih poreza.

Rezultati analize pokazuju kako su gospodarska aktivnost, turistička djelatnost i poboljšanja u metodama naplate ključni faktori koji utječu na visinu prikupljenih sredstava. Pregled ukupnih prihoda od lokalnih poreza pokazuje konstantan rast, posebice u županijama s većim gospodarskim aktivnostima kao što su Grad Zagreb, Primorsko-goranska županija i Splitsko-dalmatinska županija. Identificiranje glavnih čimbenika utjecaja pomaže lokalnim vlastima i kreatorima politika u donošenju informiranih odluka koje mogu optimizirati porezne prihode i poboljšati fiskalnu stabilnost.

Ključne riječi: lokalni porezi, prihodi od lokalnih poreza, naplata lokalnih poreza

LOCAL TAXES IN THE TAX SYSTEM OF THE REPUBLIC OF CROATIA

Local taxes represent a key source of income for local and regional self-government units in the Republic of Croatia. They enable the financing of various local services and infrastructure projects and ensure the sustainable development of local communities. The purpose of this paper is to provide a detailed overview and analysis of local tax revenues from 2019 to 2023 in order to understand the important factors affecting them and to identify opportunities to improve the tax collection system after the tax changes that came into force in 2024. years.

The paper uses a combination of quantitative and qualitative methods. Quantitative analysis includes the collection and analysis of data on local tax revenues from official sources, while qualitative analysis includes interviews with representatives of local authorities, tax experts and entrepreneurs. Focus groups were conducted to gain deeper insight into the perceptions and attitudes of key stakeholders on local tax revenues.

The results of the analysis show that economic activity, tourism and improvements in collection methods are key factors that influence the amount of funds collected. An overview of total revenues from local taxes shows constant growth, especially in counties with greater economic activity such as the City of Zagreb, Primorje-Gorski Kotar County and Split-Dalmatia County. Identifying the main influencing factors helps local authorities and policy makers make informed decisions that can optimize tax revenues and improve fiscal stability.

Key words: local taxes, revenue from local taxes, collection of local taxes

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Predmet i ciljevi rada.....	2
1.2. Svrha rada.....	2
1.3. Metodologija izrade rada.....	3
1.4. Struktura rada	3
2. POREZNI SUSTAV REPUBLIKE HRVATSKE	5
2.1. Povijesni pregled i važnost poreza	5
2.1.1. Učinkovitost poreznih sustava	7
2.1.2. Interna informacijska okolina i izbjegavanje poreza.....	7
2.1.3. Porezna struktura i ekonomski rast	8
2.1.4. Porezi i socijalna pravednost.....	9
2.2. Porezna reforma u Republici Hrvatskoj u 2024. godini	10
2.2.1. Izmjene Zakona o lokalnim porezima u 2024. godini.....	11
3. LOKALNI POREZI	14
3.1. Porezi jedinica područne (regionalne) samouprave.....	14
3.1.1. Porez na nasljedstva i darove	14
3.1.2. Porez na plovila	20
3.1.3. Porez na automate za zabavne igre	22
3.2. Porezi jedinica lokalne samouprave	23
3.2.1. Porez na potrošnju	23
3.2.2. Porez na kuće za odmor	24
3.2.3. Porez na korištenje javnih površina.....	25
3.3. Ovlasti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	26
3.4. Postupovne odredbe.....	27
4. ANALIZA OSTVARENIH PRIHODA OD LOKALNIH POREZA U RAZDOBLJU OD 2019. DO 2023. GODINE.....	32
4.1. Pregled ukupnih prihoda od lokalnih poreza u razdoblju od 2019. do 2023. godine	32
4.1.1. Komparativna analiza prihoda od lokalnih poreza po godinama	36
4.1.2. Utjecaj ekonomskih faktora na prihode od lokalnih poreza	37
4.1.3. Kvalitativna analiza po vrstama lokalnih poreza	39
4.2. Analiza ostvarenih prihoda od poreza na nasljedstva i darove u razdoblju od 2019. – 2023. godine	41
4.2.1. Prihodi po županijama od poreza na nasljedstva i darove u razdoblju od 2019. – 2023. godine.....	41

4.2.2. <i>Prihodi po godinama od poreza na nasljedstva i darove u razdoblju od 2019. – 2023. godine</i>	44
4.3. Analiza ostvarenih prihoda od poreza na cestovna motorna vozila u razdoblju od 2019. – 2023. godine	45
4.3.1. <i>Prihodi po županijama od poreza na cestovna motorna vozila u razdoblju od 2019. – 2023. godine</i>	45
4.3.2. <i>Prihodi po godinama od poreza na cestovna motorna vozila u razdoblju od 2019. – 2023. godine</i>	48
4.4. Analiza ostvarenih prihoda od poreza na plovila u razdoblju od 2019. – 2023. godine	49
4.4.1. <i>Prihodi po županijama od poreza na plovila u razdoblju od 2019. – 2023. godine</i>	49
4.4.2. <i>Prihodi po godinama od poreza na plovila u razdoblju od 2019. – 2023. godine</i> 51	
4.5. Analiza ostvarenih prihoda od poreza na automate za zabavne igre u razdoblju od 2019. – 2023. godine	52
4.5.1. <i>Prihodi po županijama od poreza na automate za zabavne igre u razdoblju od 2019. – 2023. godine</i>	52
4.5.2. <i>Prihod po godinama od porez na automate za zabavne igre u razdoblju od 2019. - 2023. godine</i>	55
4.6. Analiza ostvarenih prihoda od poreza na potrošnju u razdoblju od 2019. - 2023. godine	56
4.6.1. <i>Prihod po županijama od porez na potrošnju u razdoblju od 2019. - 2023. godine</i>	56
4.6.2. <i>Prihod po godinama od porez na potrošnju u razdoblju od 2019. - 2023. godine</i> 59	
4.7. Analiza ostvarenih prihoda od poreza na kuće za odmor u razdoblju od 2019. - 2023. godine	60
4.7.1. <i>Prihod po županijama od porez na kuće za odmor u razdoblju od 2019. - 2023. godine</i>	60
4.7.2. <i>Prihod po godinama od porez na kuće za odmor u razdoblju od 2019. - 2023. godine</i>	63
4.8. Analiza ostavrenih prihoda od poreza na korištenje javnih površina u razdoblju od 2019. - 2023. godine	64
4.8.1. <i>Prihod po županijama od porez na korištenje javnih površina u razdoblju od 2019. - 2023. godine</i>	64
4.8.2. <i>Prihod po godinama od poreza na korištenje javnih površina u razdoblju od 2019. - 2023. godine</i>	67
5. ZAKLJUČAK	68
6. LITERATURA	71
7. POPIS GRAFIKONA, TABLICA I SLIKA	73

1. UVOD

Lokalni porezi su desetljećima prepoznati kao ključan izvor prihoda za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj. Oni omogućuju financiranje različitih lokalnih usluga i infrastrukturnih projekata te osiguravaju održivi razvoj lokalnih zajednica. Financijski kapaciteti lokalnih vlasti značajno ovise o prihodima od lokalnih poreza, koji su nužni za održavanje i poboljšanje javne infrastrukture, kao što su ceste, škole, zdravstvene ustanove i javni prostori. Nadalje, prihodi od lokalnih poreza koriste se za financiranje socijalnih programa, poticanje gospodarskog razvoja i održavanje komunalnih usluga, čime se poboljšava kvaliteta života stanovnika lokalnih zajednica.

Razumijevanje dinamike prihoda od lokalnih poreza i faktora koji na njih utječu važno je za učinkovito upravljanje lokalnim financijama i donošenje informiranih politika. Prihodi od lokalnih poreza variraju ovisno o gospodarskoj aktivnosti, demografskim promjenama i zakonodavnim izmjenama. Praćenje i analiza tih prihoda pomaže lokalnim vlastima u predviđanju financijskih potreba i planiranju proračuna. Također, omogućava prepoznavanje trendova i izazova u prikupljanju poreza, što je ključno za optimizaciju naplate i poboljšanje fiskalne discipline. Informirane politike temelje se na preciznim i ažuriranim podacima o prihodima, čime se osigurava transparentnost i odgovornost u upravljanju javnim sredstvima.

Porezni sustav Republike Hrvatske prolazi kroz stalne promjene i prilagodbe kako bi se uskladio s europskim i globalnim standardima, te kako bi odgovorio na ekonomske i društvene izazove. Globalizacija, digitalizacija i europska integracija nameću nove zahtjeve i prilike za hrvatski porezni sustav. U tom kontekstu, lokalne vlasti moraju kontinuirano prilagođavati svoje pristupe i strategije za učinkovito prikupljanje poreza. Promjene u poreznom sustavu često zahtijevaju ažuriranje zakonodavnog okvira, unapređenje administrativnih kapaciteta i edukaciju poreznih obveznika.

Lokalne vlasti suočene su s potrebom za optimizacijom prikupljanja poreza kako bi mogle financirati sve veće potrebe svojih zajednica. Rast populacije, urbanizacija i razvoj novih gospodarskih aktivnosti zahtijevaju veća ulaganja u infrastrukturu i javne usluge. Osim toga, lokalne zajednice moraju biti spremne odgovoriti na izvanredne situacije poput pandemija,

prirodnih katastrofa ili ekonomskih kriza. Posebno su značajne promjene koje donosi porezna reforma iz 2024. godine, koja uvodi niz novih mjera i prilagodbi u lokalnim porezima. Reforma uključuje promjene u poreznoj osnovici, stopama poreza i postupcima naplate, s ciljem povećanja efikasnosti i pravednosti poreznog sustava. Ove mjere trebale bi olakšati lokalnim vlastima prikupljanje poreza, smanjiti administrativno opterećenje za porezne obveznike i osigurati stabilne izvore prihoda za financiranje javnih usluga i projekata.

1.1. Predmet i ciljevi rada

Predmet ovog rada je analiza prihoda od lokalnih poreza u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2019. do 2023. godine, s posebnim naglaskom na utjecaj gospodarskih faktora i promjena u poreznim politikama. Ciljevi rada uključuju:

- Identificiranje ključnih trendova u prihodima od lokalnih poreza.
- Analiziranje utjecaja gospodarskih aktivnosti na prihode od lokalnih poreza.
- Procjena učinka poreznih reformi na lokalne prihode.
- Preporuke za poboljšanje učinkovitosti prikupljanja lokalnih poreza.

1.2. Svrha rada

Svrha ovog rada je pružiti detaljan pregled i analizu prihoda od lokalnih poreza kako bi se razumjeli ključni faktori koji na njih utječu te identificirale mogućnosti za poboljšanje sustava prikupljanja poreza. Detaljna analiza prihoda od lokalnih poreza omogućava uvid u dinamiku prikupljanja sredstava na lokalnoj razini te otkriva ekonomske i socijalne čimbenike koji oblikuju ove prihode. Identificiranje glavnih čimbenika utjecaja pomaže lokalnim vlastima i kreatorima politika u donošenju informiranih odluka koje mogu optimizirati porezne prihode i poboljšati fiskalnu stabilnost. Također, ova analiza pruža temelj za razvoj strategija koje mogu povećati učinkovitost naplate poreza, smanjiti poreznu evaziju i poboljšati transparentnost u upravljanju javnim financijama.

Osim što doprinosi boljem razumijevanju sadašnjeg stanja, svrha ovog rada je i identificiranje potencijalnih reformskih mjera koje mogu dodatno unaprijediti sustav lokalnih poreza. Uvođenje novih tehnologija, poboljšanje administrativnih procedura i

edukacija poreznih obveznika su samo neki od pristupa koji mogu biti razmotreni. Na taj način, rad pruža smjernice za buduće politike koje će osigurati održivi razvoj lokalnih zajednica kroz stabilne i pravedne porezne prihode.

1.3. Metodologija izrade rada

U radu je korištena kombinaciju kvantitativnih i kvalitativnih metoda kako bi se pružio sveobuhvatan uvid u prihode od lokalnih poreza i faktore koji na njih utječu. Kvantitativna analiza obuhvaća prikupljanje i analizu podataka o prihodima od lokalnih poreza iz službenih izvora, poput financijskih izvještaja i statističkih publikacija. Ovi podaci omogućuju izračun osnovnih statističkih pokazatelja, kao što su prosjeci, medijani i standardne devijacije, koji pomažu u razumijevanju varijacija prihoda između različitih županija i tijekom promatranog razdoblja.

Kvalitativna analiza uključuje intervjue s predstavnicima lokalnih vlasti, poreznim stručnjacima i poduzetnicima, čime se dobiva dublji uvid u percepcije i stavove ključnih dionika o prihodima od lokalnih poreza. Fokus grupe, provedene putem Google Meet platforme, omogućile su raspravu o izazovima i mogućnostima u sustavu prikupljanja lokalnih poreza. Ove metode omogućuju integraciju kvantitativnih podataka s kvalitativnim uvidima, pružajući cjelovit pogled na problematiku lokalnih poreza. Takav pristup omogućuje ne samo analizu trenutačnog stanja, već i identifikaciju potencijalnih reformi i strategija za poboljšanje sustava prikupljanja poreza na lokalnoj razini.

1.4. Struktura rada

Rad je strukturiran na način da pruža sveobuhvatan pregled i analizu lokalnih poreza u Republici Hrvatskoj. Kroz šest glavnih poglavlja, u radu se daju različiti aspekti poreznog sustava, analiza podataka, te sinteza rezultata iz fokus grupa. Struktura rada je sljedeća:

U uvodnom dijelu rada predstavljene su problemi, predmet, ciljevi, svrha i metodologija istraživanja. Ovaj dio postavlja temelj za razumijevanje važnosti lokalnih poreza te objašnjava zašto je ova tema od ključne važnosti za lokalne vlasti i širu zajednicu.

Porezni sustav Republike Hrvatske poglavlje je koje daje povijesni pregled i analizu poreznog sustava Hrvatske, uključujući učinkovitost poreznih sustava, internu informacijsku okolinu i izbjegavanje poreza. Porezna struktura i njen utjecaj na ekonomski rast te socijalnu

pravednost također su detaljno obrađeni. Poseban naglasak stavljen je na aktualne porezne izmjene koje su stupile na snagu do 2024. godine.

Treće poglavlje pod nazivom *Lokalni porezi* pruža detaljan prikaz poreza jedinica područne (regionalne) samouprave i lokalne samouprave. Obuhvaća opise poreza na nasljedstva i darove, poreza na plovila, poreza na automate za zabavne igre, poreza na potrošnju, poreza na kuće za odmor i poreza na korištenje javnih površina. Također su obrađene ovlasti jedinica lokalne i područne samouprave te postupovne odredbe. Kritički osvrt na promjene izazvane novim Zakonom o lokalnim porezima je uključen kako bi se razumjelo kako su te promjene utjecale na porezni sustav.

Četvrto poglavlje odnosi se na analizu podataka lokalnih poreza 2019. do 2023. godine, te se fokusira na kvantitativnu analizu prihoda od lokalnih poreza tijekom promatranog razdoblja. Uključuje pregled ukupnih prihoda, raščlambu prema vrstama lokalnih poreza, komparativnu analizu između godina, te utjecaj ekonomskih faktora kao što su BDP, stopa nezaposlenosti i turistička aktivnost. Kvalitativna analiza po vrstama poreza također je obuhvaćena kako bi se dobio dublji uvid u dinamiku prihoda.

Peto poglavlje prikazuje rezultate i sintezu ključnih stavova i percepcija sudionika fokus grupa. Fokus grupe su provedene s ciljem dobivanja dubljeg uvida u percepcije i stavove ključnih dionika o prihodima od lokalnih poreza. Sudionici uključuju predstavnike lokalnih vlasti, porezne stručnjake, poduzetnike i predstavnike nevladinih organizacija. Rezultati fokus grupa pružaju dodatni kontekst kvantitativnim podacima i pomažu u tumačenju rezultata.

U zaključku se daju ključni rezultati ovog rada i pruža se preporuke za buduće istraživanje i praktične primjene. U ovom dijelu naglašava se važnost identificiranih čimbenika koji utječu na prihode od lokalnih poreza te pruža smjernice za daljnje poboljšanje sustava prikupljanja poreza i fiskalne stabilnosti lokalnih zajednica.

Ovaj rad pruža sveobuhvatan pregled i analizu lokalnih poreza u Republici Hrvatskoj, naglašavajući važnost gospodarskih aktivnosti i promjena u poreznim politikama za optimizaciju prikupljanja poreznih prihoda.

2. POREZNI SUSTAV REPUBLIKE HRVATSKE

Porezi imaju izniman značaj u razvoju svakog društva, osiguravajući sredstva za javne usluge i infrastrukturu, redistribuciju bogatstva i ekonomsku stabilnost. Bez adekvatnog prikupljanja poreza, države ne bi mogle financirati obrazovanje, zdravstvenu skrb, transportne mreže i druge vitalne javne usluge koje čine temelj društvenog razvoja. Porezni prihodi omogućuju vladama da investiraju u dugoročne projekte koji potiču ekonomski rast i poboljšavaju kvalitetu života svojih građana. Prema Stoilovoj, porezna struktura ima značajan utjecaj na ekonomski rast, a uravnoteženi porezni sustavi mogu značajno pridonijeti održivoj ekonomskoj stabilnosti i rastu.¹

Kroz povijest, porezni sustavi su se razvijali kako bi odgovorili na promjenjive potrebe društava, a njihova učinkovitost često je bila ključna za uspjeh državnih politika.

2.1. Povijesni pregled i važnost poreza

Porezi predstavljaju obvezna davanja koja pojedinci i pravne osobe uplaćuju državi i drugim javnopravnim tijelima s ciljem financiranja javnih potreba. Oni se ubiru na temelju zakonom utvrđenih pravila, jednostrano propisanih od strane države, i u unaprijed određenim iznosima. Porezi su planirani transferi vrijednosti iz privatnog u javni sektor, koji se provode bez specifične protuusluge. Porez se plaća neovisno o specifičnim koristima koje bi pojedinac mogao dobiti zauzvat, čime se financiraju razni javni troškovi od općeg interesa. Povijest poreza pokazuje da su se oni uvijek prilagođavali razvoju i potrebama država u kojima su primjenjivani, pa stoga ne postoji univerzalna definicija poreza.²

Porezni sustav određene zemlje sastoji se od različitih vrsta poreza koje se primjenjuju kako bi se postigli specifični ciljevi oporezivanja. Svaki porezni sustav oblikovan je kompromisima, utjecajima i suprotstavljenim interesima. Kada se u jednom sustavu primjenjuje veći broj različitih poreza, govorimo o poreznom pluralizmu, što je karakteristično za porezni sustav Republike Hrvatske. Porezni sustav je integralni dio financijskog i socio-ekonomskog sustava države te u određenoj mjeri odražava njezino

¹ Stoilova, D. (2017). Tax structure and economic growth: Evidence from the European Union. *Sustainability*, 11 (15), str. 1-16. Raspoloživo na: URL: <https://doi.org/10.3390/su11154094> (pristupljeno 13.04.2024.)

² Goode, R. (1993). Tax advice to developing countries: An historical survey. *World Development*, 21 (1), str. 37-53. Raspoloživo na: URL: [Tax advice to developing countries: An historical survey - ScienceDirect](https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S096930939300037) (pristupljeno 13.04.2024.)

političko i ekonomsko uređenje. Na karakteristike i strukturu poreznog sustava, kao i na mjere porezne politike, utječe niz čimbenika, poput vlasničkih odnosa nad proizvodnim sredstvima, stupnja gospodarskog razvoja, ekonomske strukture, visine dohotka po stanovniku, stope zaposlenosti, sudjelovanja u međunarodnoj trgovini te radne raspodjele u različitim sektorima. Sve ove promjene reflektiraju se i na prilagodbu poreznog sustava.

Pojam poreza datira iz ranih civilizacija, kao što su Egipat i Rim. Svu imovinu u Egiptu, posjedovao je vladar, dok su u Rimu poreze u obliku glavarine plaćali građani. U staroj Grčkoj poreze su plaćali isključivo robovi i stranci. Tijekom vremena uvedeni su razni porezi, uključujući poreze na zemlju i nasljedstvo, koji su se u Europi često plaćali kraljevima i Crkvi. Krajem 19. i početkom 20. stoljeća veća pažnja počinje se posvećivati pravednosti u oporezivanju i izdašnosti poreznih sustava, što je dovelo do uvođenja poreza na dohodak i progresivnog oporezivanja.

Današnji porezni sustavi temelje se na pluralizmu, a suvremene države primjenjuju različite porezne oblike. Iako broj poreza varira među zemljama, svi porezi nemaju jednaku važnost s fiskalnog, ekonomskog ili socijalnog stajališta. Prema Dianov i suradnicima, na oblikovanje poreznog sustava utječu čimbenici poput ustavnog uređenja, stupnja centralizacije ili decentralizacije, veličine teritorija i njegovih geografskih karakteristika, broja stanovnika, gustoće naseljenosti, demografske strukture te veličine javnog sektora. Jedan od osnovnih principa oporezivanja je pravednost, koja podrazumijeva ravnomjernu raspodjelu poreznog tereta među poreznim obveznicima, pri čemu je progresivno oporezivanje danas najpravedniji pristup. Međutim, specifične porezne mjere i principi koji će se primjenjivati ovise o nacionalnim specifičnostima.³

Richard Goode (1993) u svojoj povijesnoj analizi poreznih savjeta za zemlje u razvoju naglašava kako su porezi od vitalne važnosti za ekonomski razvoj. Porezni sustavi moraju biti prilagođeni specifičnim potrebama i uvjetima svake zemlje kako bi bili učinkoviti. Porezi omogućuju državama financiranje ključnih sektora kao što su obrazovanje, zdravstvo i infrastruktura, što su temelji za dugoročan ekonomski rast i društvenu stabilnost.

Povijest poreza pokazuje kako je njihova prilagodba ključna za uspjeh. Goode ističe da je učinkovit porezni sustav jedan od temelja održivog razvoja, posebno u zemljama u razvoju.

³ Dianov, S., Koroleva, L., Pokrovskaja, N. i Victorova, N. (2022). The Influence of Taxation on Income Inequality: Analysis of the Practice in the EU Countries. *Sustainability*, 14 (15), str. 1-19. Raspoloživo na: URL: <https://doi.org/10.3390/su14159066> (pristupljeno 13.04.2024.)

Smanjenju nejednakosti i poticanju investicija u ključne sektore uvelike mogu pomoći pravilno dizajnirani porezni sustavi. Vrlo je važna prilagodba poreznih sustava specifičnim ekonomskim uvjetima.

Razne analize potvrđuju da izravni porezi imaju pozitivan utjecajna ekonomski rast u zemljama Europske unije, te da učinkovita porezan struktura može pridonjeti dugoročnom ekonomskom rastu. Sve to nam pokazuje važnost prilagodbe i učinkovitosti poreznih sustava za ekonomski razvoj.

2.1.1. Učinkovitost poreznih sustava

Uloga poreznih sustava u postizanju ekonomske učinkovitosti dodatno je istražena kroz kontekst teškog oporezivanja. Bird i Wallace razmatraju ulogu pretpostavljenih poreza u poreznim sustavima te ističu kako takvi porezi mogu pojednostaviti proces oporezivanja i poboljšati poreznu usklađenost, posebno u zemljama s visokim stupnjem neformalne ekonomije. Pretpostavljeni porezi, koji se temelje na procjenama umjesto stvarnim prihodima, mogu smanjiti administrativne troškove i povećati poreznu osnovu. Ovaj pristup omogućava učinkovitije prikupljanje poreza u kontekstima gdje je tradicionalno oporezivanje teško provodivo zbog neformalnog karaktera mnogih ekonomskih aktivnosti. Bird i Wallace također naglašavaju da takvi porezni modeli mogu poboljšati pravednost poreznog sustava, jer omogućuju bolje praćenje i oporezivanje subjekata koji bi inače mogli izbjeći porezne obveze.⁴

Praksa u Europskoj uniji pokazuje kako prilagođeni porezni sustavi mogu smanjiti nejednakost dohotka te poboljšati ekonomske rezultate. Prilagodba poreznih sustava ključna je za postizanje optimalne ekonomske učinkovitosti i pravednosti, što je vrlo važno za zemlje s kompleksnim ekonomskim strukturama.

2.1.2. Interna informacijska okolina i izbjegavanje poreza

Gallemore i Labro u svojoj studiji ističu kako interna informacijska okolina unutar kompanija igra ključnu ulogu u izbjegavanju poreza. Tvrtke koje imaju bolje razvijene interne informacijske sustave mogu učinkovitije upravljati svojim poreznim obvezama i

⁴ Bird, R. M. i Wallace, S. (2004). Is it Really so Hard to Tax the Hard-to-Tax? The Context and Role of Presumptive Taxes. *Contributions to Economic Analysis*, 268, str. 121-158. Raspoloživo na: URL: [https://doi.org/10.1016/S0573-8555\(04\)68806-7](https://doi.org/10.1016/S0573-8555(04)68806-7) (pristupljeno 13.04.2024.)

smanjiti poreznu izloženost.⁵ Ova studija naglašava važnost transparentnosti i učinkovitosti u upravljanju poreznim obvezama. Interna informacijska okolina obuhvaća sustave, procese i kontrolne mehanizme koje kompanije koriste za prikupljanje, obradu i analizu financijskih informacija. Dobro osmišljeni informacijski sustavi omogućuju tvrtkama da točno prate svoje financijske tokove i identificiraju potencijalne porezne obveze na vrijeme.

Upravljanje poreznim obvezama na transparentan način može dovesti do većeg povjerenja između poreznih vlasti i poreznih obveznika, a to je vrlo ključno za povećanje porezne usklađenosti, te smanjenje izbjegavanja poreza. Kompanije koje imaju snažnu internu informacijsku infrastrukturu bolje mogu upravljati kompleksnim poreznim zakonima i regulativama, čime se smanjuje rizik od neusklađenosti.

Dodatno, Vatavu i suradnici (2019) istražuju kako porezni sustavi mogu optimizirati prikupljanje poreza i minimizirati porezne gubitke kroz bolje upravljanje informacijama i povećanu transparentnost. Ovi nalazi podržavaju tezu da je učinkovitost internih informacijskih sustava ključna za optimizaciju poreznih obveza i poboljšanje ukupne porezne usklađenosti kompanija.

2.1.3. Porezna struktura i ekonomski rast

Stoilova istražuje utjecaj porezne strukture na ekonomski rast u Europskoj uniji, te zaključuje da su porezi važan alat za postizanje održivog ekonomskog rasta. Uravnoteženi porezni sustavi koji učinkovito raspodjeljuju porezno opterećenje mogu značajno doprinijeti ekonomskoj stabilnosti i rastu. Porezna politika igra ključnu ulogu u oblikovanju ekonomskog okruženja zemlje. Kroz adekvatnu raspodjelu poreznog opterećenja, vlade mogu poticati investicije i potrošnju, što zauzvrat vodi do povećane ekonomske aktivnosti i rasta. Stoilova naglašava da je uravnoteženi porezni sustav ključan za osiguranje pravednog i učinkovitog prikupljanja prihoda, što omogućuje dugoročno planiranje i stabilnost državnih financija.⁶

⁵ Gallemore, J. i Labro, E. (2015). The importance of the internal information environment for tax avoidance. *Journal of Accounting and Economics*, 60 (1), str. 149-167. Raspoloživo na: URL: <https://doi.org/10.1016/j.jacceco.2014.09.005> (pristupljeno 13.04.2024.)

⁶ Stoilova, D. (2017). Tax structure and economic growth: Evidence from the European Union. *Sustainability*, 11 (15), str. 1-16. Raspoloživo na: URL: <https://doi.org/10.3390/su11154094> (pristupljeno 13.04.2024.)

Slične zaključke iznose i Balasoiu et al. koji naglašavaju pozitivan utjecaj izravnih poreza na ekonomski rast na temelju empirijske analize podataka iz EU. Njihova studija pokazuje da izravni porezi, poput poreza na dohodak i poreza na dobit, mogu stimulirati gospodarski rast jer osiguravaju stabilan priliv prihoda koji se može koristiti za financiranje javnih investicija. Također, Balasoiu i suradnici ističu da pravilno osmišljeni porezni sustavi mogu smanjiti porezne prijevare i osigurati veću poreznu usklađenost, što dodatno doprinosi stabilnosti i rastu.⁷

2.1.4. Porezi i socijalna pravednost

Utjecaj poreza na socijalnu pravednost također je značajan. Dianov et al. analiziraju utjecaj oporezivanja na nejednakost dohotka u zemljama EU, te zaključuju da progresivni porezni sustavi mogu smanjiti nejednakost i promovirati socijalnu pravednost.⁸

Progresivni porezni sustavi, koji veće porezno opterećenje stavljaju na bogatije pojedince, mogu redistribuirati bogatstvo i smanjiti dohodovne nejednakosti. Ova redistributivna funkcija poreza je ključna za održavanje socijalne kohezije i smanjenje siromaštva.

Dodatno, Mohammed i Tangl naglašavaju da percepcija poreza kao alata za socijalnu pravednost može poboljšati poreznu usklađenost i smanjiti otpor prema plaćanju poreza. Kada porezni obveznici vide da se porezni prihodi koriste za poboljšanje društvene dobrobiti, kao što su zdravstvene i obrazovne usluge, veća je vjerojatnost da će podržati porezne politike i redovito ispunjavati svoje porezne obveze.⁹

Ovi rezultati podržavaju ideju da porezni sustavi trebaju biti dizajnirani tako da ne samo prikupljaju prihode, već i pridonose socijalnoj koheziji. Porezna politika koja uključuje progresivne poreze i pravednu raspodjelu poreznog opterećenja može stvoriti temelje za stabilnije i pravednije društvo, čime se potiče dugoročni ekonomski rast i razvoj.

⁷ Balasoiu, N., Chifu, I. i Oancea, M. (2023). Impact of Direct Taxation on Economic Growth: Empirical Evidence Based on Panel Data Regression Analysis at the Level of EU Countries. *Sustainability*, 15 (9), str. 1-37. Raspoloživo na: URL: <https://doi.org/10.3390/su15097146> (pristupljeno 13.04.2024.)

⁸ Dianov, S., Koroleva, L., Pokrovskaja, N. i Victorova, N. (2022). The Influence of Taxation on Income Inequality: Analysis of the Practice in the EU Countries. *Sustainability*, 14 (15), str. 1-19. Raspoloživo na: URL: <https://doi.org/10.3390/su14159066> (pristupljeno 13.04.2024.)

⁹ Mohammed, H. i Tangl, A. (2024). Taxation Perspectives: Analyzing the Factors behind Viewing Taxes as Punishment—A Comprehensive Study of Taxes as Service or Strain. *Journal of Risk and Financial Management*, 17 (1), str. 5. Raspoloživo na: URL: <https://doi.org/10.3390/jrfm17010005> (pristupljeno 13.04.2024.)

Porezi su neophodni za funkcionalnost i razvoj modernih država. Oni osiguravaju sredstva za financiranje javnih dobara i usluga, omogućuju redistribuciju bogatstva i doprinose ekonomskoj stabilnosti. Kroz povijest, učinkoviti porezni sustavi pokazali su se ključnima za uspjeh državnih politika i socijalnu pravednost. Kao što pokazuju, uravnoteženi i transparentni porezni sustavi mogu značajno doprinijeti održivom ekonomskom rastu i društvenoj stabilnosti.

2.2. Porezna reforma u Republici Hrvatskoj u 2024. godini

Porezna reforma predstavlja temeljni instrument fiskalne politike svake zemlje, čiji je cilj osigurati stabilan i pravedan sustav prikupljanja poreznih prihoda, poticati ekonomski rast i prilagoditi porezne obveze društvenim potrebama. U 2024. godini Republika Hrvatska je uvela značajne promjene u poreznom sustavu, s posebnim naglaskom na porez na dohodak, doprinose, porez na dodanu vrijednost (PDV), porez na dobit, fiskalizaciju, lokalne poreze te porezno savjetništvo. Ove reforme usmjerene su na poboljšanje učinkovitosti poreznog sustava, povećanje pravednosti u oporezivanju te usklađivanje s europskim standardima.

Zakon o porezu na dohodak¹⁰ donosi brojne novosti koje utječu na sve porezne obveznike. Jedna od ključnih promjena je omogućavanje jedinicama lokalne samouprave (JLS) da svojim odlukama propišu visinu porezne stope poreza na dohodak za godišnje poreze, u granicama propisanim zakonom. Ako JLS ne donese odluku o visini porezne stope, primjenjuju se stope od 20% i 30%.

Promjene uključuju povećanje trenutno propisanih poreznih stopa pri oporezivanju konačnih dohodaka s 10% na 12%, s 20% na 24% i s 30% na 36%. Prag za primjenu više stope poreza na dohodak povećan je na 50.400,00 eura godišnje, odnosno 4.200,00 eura mjesečno, a iznos osnovnog osobnog odbitka povećan je na 560,00 eura. Povećani su i iznosi osobnog odbitka za uzdržavane članove i invalidnost primjenom koeficijenta na osnovni osobni odbitak.

Daljnje promjene uključuju brisanje pojma osnovnice osobnog odbitka i odredbi vezanih za prirez porezu na dohodak te uvođenje specifičnog poreznog položaja napojnica. Propisano je da se porez na dohodak ne plaća na napojnice do propisanog iznosa od 3.360,00 eura, dok iznos napojnice iznad neoporezivog dijela predstavlja konačan drugi dohodak oporezovan

¹⁰ Zakon o porezu na dohodak (Narodne novine br. 115/16 do 114/23)

po stopi od 20%. Također je izmijenjen rok za plaćanje poreza po godišnjem obračunu na određeni datum, 28. veljače.

Zakon o doprinosima¹¹ donosi promjene koje uključuju smanjenje mjesečne osnovice doprinosa za mirovinsko osiguranje za osiguranike čiji je zbroj mjesečnih bruto plaća do 1.300,00 eura. Također je propisano izuzeće od obveze doprinosa drugog dohotka ostvarenog po osnovi nagrade za dobro obavljenju uslugu, odnosno napojnice.

Zakon o porezu na dodanu vrijednost¹² (PDV) usklađen je s Direktivom Vijeća (EU) 2020/284 koja uvodi određene zahtjeve za pružatelje platnih usluga. Od 01. siječnja 2024. godine pojednostavljene su odredbe o ispravku porezne osnovice u slučajevima opoziva ili različitih vrsta popusta te nemogućnosti naplate cijelog ili dijela potraživanja koja nisu naplaćena dulje od jedne godine. Usklađenjem vezanim uz uvođenje eura provedeno je zaokruživanje iznosa u eurima, uključujući prag za upis u registar obveznika PDV-a na 40.000,00 eura.

Zakon o porezu na dobit¹³ ukida plaćanje poreza po odbitku na usluge poreznog i poslovnog savjetovanja te istraživanje tržišta. Također se primjenjuje Direktiva EU na Europski gospodarski prostor (Norveška, Island, Lihtenštajn) pri isplati kamate i autorskih naknada, oslobađajući ih od plaćanja poreza po odbitku. Stopa poreza po odbitku podignuta je sa 20% na 25% pri isplati naknada na područje nekooperativnih jurisdikcija prema EU popisu.

Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom¹⁴ propisuje način evidentiranja nagrada za dobro obavljenju uslugu, omogućavajući dostavu podataka o napojnici u sustavu fiskalizacije. Usklađene su odredbe zakona koje su izražene u kunama, a koje se odnose na plaćanja gotovim novcem između poreznih obveznika, te su ukinute provjere računa putem SMS poruke.

2.2.1. Izmjene Zakona o lokalnim porezima u 2024. godini

Zakon o lokalnim porezima¹⁵ (dalje: Zakonom) uređuje sustav oporezivanja na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj. Ovaj zakon

¹¹ Zakon o doprinosima (Narodne novine br. 84/08 do 114/23)

¹² Zakon o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine br. 73/13 do 35/24)

¹³ Zakon o porezu na dobit (Narodne novine br. 177/04 do 114/23)

¹⁴ Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine br. 133/12 do 114/23)

¹⁵ Zakon o lokalnim porezima (Narodne novine br. 115/16 do 114/23)

omogućava jedinicama lokalne samouprave da financiraju svoje aktivnosti kroz različite vrste poreza, prilagođene specifičnim potrebama i uvjetima svake lokalne zajednice.

Jedna od ključnih izmjena Zakona od 1. siječnja 2024. godine odnosi se na ukidanje prireza porezu na dohodak. U okviru predloženog poreznog paketa, porez na dohodak i prirez porezu na dohodak ujedinjaju se u jedno javno davanje. Ova promjena ima za cilj pojednostaviti porezni sustav i povećati transparentnost u prikupljanju javnih prihoda.

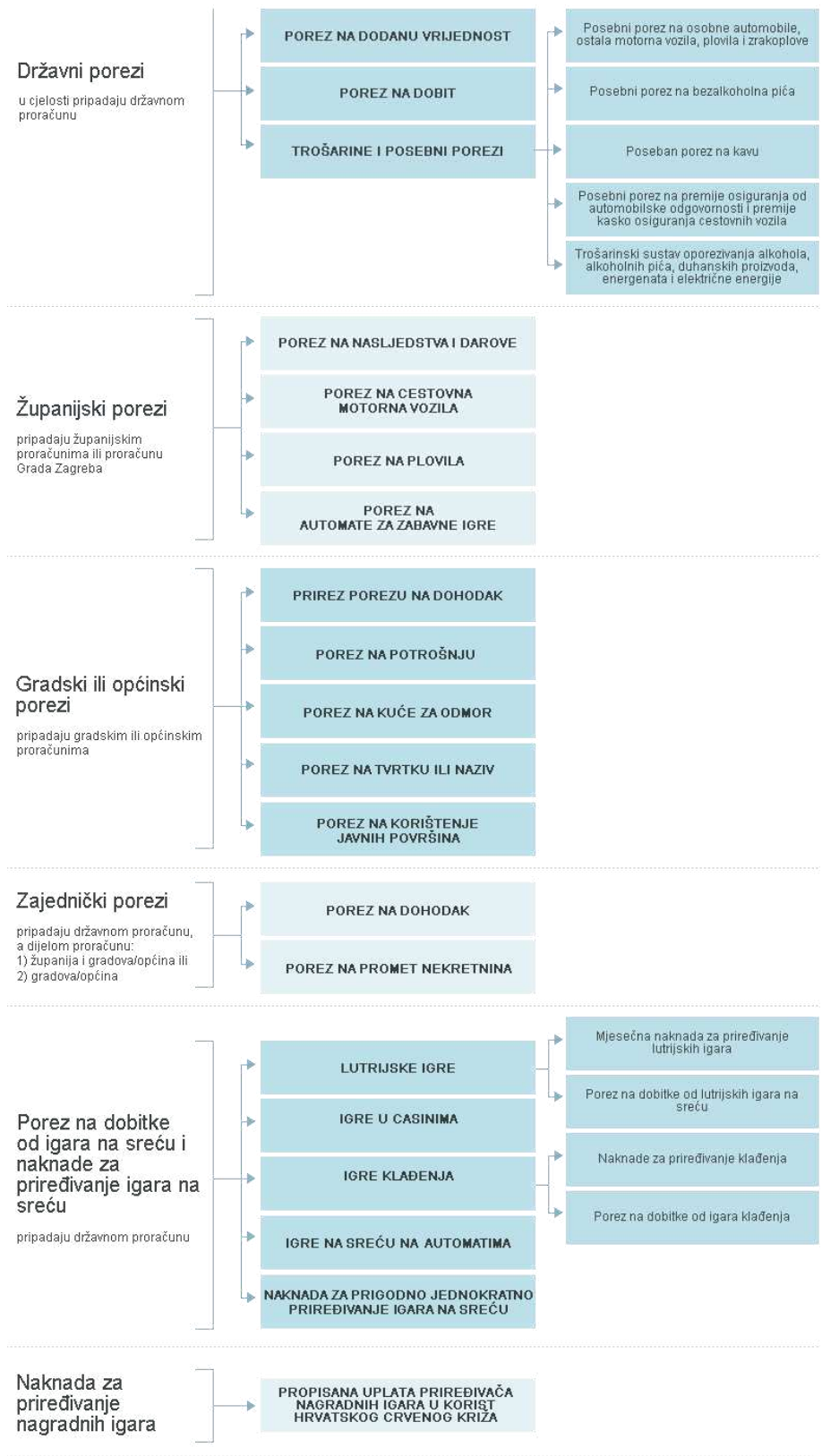
Zakon proširuje raspon unutar kojeg predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može propisati visinu poreza na kuće za odmor. Novi raspon iznosi od 0,60 do 5,00 eura po četvornom metru. Važno je napomenuti da obveza plaćanja poreza na dohodak po osnovi djelatnosti iznajmljivanja stanova, soba i postelja putnicima i turistima, kao i organiziranja kampova, nema utjecaja na utvrđivanje statusa kuće za odmor.

Izmjenama Zakona propisano je da se iznosi lokalnih poreza zaokružuju na način da ni porezni obveznici niti jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne budu u financijski nepovoljnijem položaju u odnosu na trenutni položaj. Ovo zaokruživanje ima za cilj olakšati primjenu zakona i smanjiti administrativne troškove.

Jedinice lokalne samouprave su trebale uskladiti svoje odluke o lokalnim porezima s izmjenama Zakona o lokalnim porezima do 15. prosinca 2023. godine. Ova obveza osigurava dosljednu primjenu zakona na cijelom teritoriju Republike Hrvatske i pomaže u postizanju većeg stupnja fiskalne discipline.

U nastavku se daje pregled poreznog sustava Republike Hrvatske.

Slika 1: Porezni sustav Republike Hrvatske

Izvor: Porezna uprava. URL: [porezni_sustav_new.png \(783×1407\) \(porezna-uprava.hr\)](https://porezna-uprava.hr) (pristupljeno 14.04.2024.)

3. LOKALNI POREZI

Lokalni porezi važan su izvor financiranja za jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave, omogućujući im obavljanje različitih javnih funkcija i razvoj infrastrukturnih projekata. Ovi porezi uključuju niz specifičnih poreznih oblika koji su prilagođeni potrebama i specifičnostima lokalnih zajednica. U ovom poglavlju analiziraju se porezi jedinica područne (regionalne) samouprave i jedinica lokalne samouprave, te se razmataju njihove osnovne karakteristike, vrste lokalnih poreza, izuzeća, prekršajne i ostale odredbe koje propisuje Zakon.

3.1. Porezi jedinica područne (regionalne) samouprave

Porezi jedinica područne (regionalne) samouprave uključuju nekoliko važnih kategorija koje omogućuju prikupljanje sredstava za regionalne potrebe. Ove kategorije obuhvaćaju porez na nasljedstva i darove, porez na cestovna motorna vozila, porez na plovila te porez na automate za zabavne igre.

3.1.1. Porez na nasljedstva i darove

Porez na nasljedstva i darove uređuje članak 4. Zakona. To je jedan od specifičnih vrsta poreza koji se primjenjuje na prijenos imovine nasljeđivanjem ili darivanjem i plaća se na gotov novac, novčane tražbine i vrijednosne papire (vrijednosnice) te na pokretnine, ako je pojedinačna tržišna vrijednost pokretnina veća od 6.700,00 eura na dan utvrđivanja porezne obveze. Ovaj porez ima izniman značaj u fiskalnom sustavu, jer osigurava prikupljanje sredstava za financiranje javnih potreba, te pomaže u smanjenju ekonomske nejednakosti u društvu.

Porezna osnovica za nasljedstva i darove određuje se prema procijenjenoj vrijednosti naslijeđene ili darovane imovine. Ta imovina može obuhvaćati različite kategorije, uključujući nekretnine (poput kuća, stanova, zemljišta), pokretnine (kao što su vozila, umjetnine, dragocjenosti), gotov novac, novčane tražbine (potraživanja prema trećim osobama) i vrijednosne papire (dionice, obveznice). Svaka od ovih kategorija zahtijeva specifičan način procjene kako bi se utvrdila njihova tržišna vrijednost u trenutku nasljeđivanja ili darivanja.

Prema članku 45. Zakona o lokalnim porezima, propisan je postupak za prijavu i evidenciju stjecanja imovine. Javni bilježnici, koji ovjeravaju potpise na ispravama o stjecanju pokretnina, imaju obvezu dostaviti jedan primjerak isprave nadležnom poreznom tijelu u roku od 30 dana od dana pravomoćnosti isprave ili sastavljanja javnobilježničkog akta. Osim javnih bilježnika, i sudovi te druga javnopravna tijela moraju u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je odluka postala pravomoćna, dostaviti svoje odluke nadležnom poreznom tijelu, također uključujući podatke o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka.

Cilj ovih mjera je osigurati pravovremeno i točno evidentiranje svih transakcija koje podliježu oporezivanju, čime se sprječavaju eventualne porezne prijevare i osigurava transparentnost u postupku utvrđivanja poreznih obveza. Elektronička dostava isprava, kako je predviđeno u slučaju prijenosa poslova na Poreznu upravu, dodatno unapređuje učinkovitost i brzinu obrade podataka, smanjujući mogućnost ljudske pogreške i ubrzavajući cijeli proces.

Porezni obveznici koji sami stječu pokretnine bez ovjere javnog bilježnika ili bez odluke suda ili drugog javnopravnog tijela, imaju obvezu u roku od 30 dana od dana nastanka isprave dostaviti je nadležnom poreznom tijelu. Ova obveza dodatno osigurava sveobuhvatno evidentiranje svih oblika stjecanja imovine koji podliježu porezu na nasljedstva i darove.

Plaćanje poreza na nasljedstva i darove mora se izvršiti u roku od 15 dana od dana dostave rješenja o utvrđivanju porezne obveze. Izuzetak od ove obveze je predviđen za slučajeve gdje porezno tijelo ne donosi rješenje o zaprimljenim ispravama koje ne podliježu oporezivanju prema Zakonu. Time se osigurava pravednost u sustavu oporezivanja, gdje su svi porezni obveznici tretirani jednako, a administrativni tereti se minimiziraju.

Zakon predviđa nekoliko značajnih izuzeća od obveze plaćanja poreza, čime se osigurava određena fiskalna olakšica za specifične kategorije naslijeđene ili darovane imovine i pojedince. Ova izuzeća uređuje članak 4. stavak 2. i članak 9. Zakona, čime se pruža jasna pravna osnova za oslobađanje od poreznih obveza u određenim situacijama.

Prema članku 4. stavak 2., porez na nasljedstva i darove ne plaća se na imovinu koja je već oporezovana nekim drugim porezom prema posebnom propisu. To uključuje naslijeđeni ili darovani gotov novac, novčane tražbine, vrijednosne papire i pokretnine. Na primjer, ako je

na određeni vrijednosni papir već plaćen porez na kapitalnu dobit, tada se taj vrijednosni papir

ne oporezuje ponovno u sklopu poreza na nasljedstva i darove. Ova odredba sprječava dvostruko oporezivanje iste imovine, što bi inače moglo dovesti do neopravdanog poreznog tereta za porezne obveznike.

Dodatno, članak 9. Zakona detaljno propisuje specifične iznimke koje se odnose na fizičke i pravne osobe. Prema ovom članku, porez na nasljedstva i darove ne plaćaju bračni drugovi, potomci i preci u uspravnoj liniji, kao i posvojenici i posvojitelji koji su u takvom odnosu s umrlim ili darovateljem. Ove iznimke temeljene su na načelu očuvanja obiteljskog bogatstva i kontinuiteta imovine unutar obitelji, što je u skladu s praksama mnogih drugih pravnih sustava.

Osim toga, određene pravne osobe također su oslobođene od plaćanja poreza na nasljedstva i darove. To uključuje Republiku Hrvatsku, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, tijela državne uprave, javne ustanove, vjerske zajednice, zaklade i fundacije, Crveni križ te neprofitne pravne osobe registrirane za pružanje humanitarne pomoći prema posebnom propisu. Ove iznimke odražavaju društvenu ulogu i važnost tih organizacija te priznaju njihovu doprinos općem dobru i humanitarnim aktivnostima.

Navedena izuzeća igraju ključnu ulogu u osiguravanju pravednosti i učinkovitosti poreznog sustava, smanjujući porezni teret za određene skupine i vrste imovine, a istovremeno sprječavajući dvostruko oporezivanje i potičući društveno korisne aktivnosti.

Prekršajne odredbe za nepoštivanje zakonskih obveza vezanih uz porez na nasljedstva i darove detaljno su uređene člankom 54. Zakona. Ove odredbe uspostavljaju okvir za sankcioniranje različitih subjekata koji ne ispunjavaju svoje zakonske obveze, čime se osigurava poštivanje propisa i pravovremeno podmirivanje poreznih obveza.

Prema članku 54. Zakona, novčane kazne predviđene su za nekoliko ključnih kategorija odgovornih osoba. Prvo, odgovorne osobe u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave koje donesu odluke suprotne ovlastima iz članaka 41. do 44. Zakona podliježu značajnim novčanim kaznama. Ove kazne služe kao mehanizam za osiguranje da lokalne vlasti djeluju u skladu s pravnim okvirom i da ne donose odluke koje bi mogle narušiti porezni sustav ili dovesti do nepravednog oporezivanja.

Drugo, javni bilježnici i odgovorne osobe u sudovima ili drugim javnopravnim tijelima također su podložne novčanim kaznama ako ne dostave isprave o stjecanju pokretnina u skladu s propisanim rokovima i pravilima. Javni bilježnici imaju ključnu ulogu u procesu evidentiranja stjecanja imovine, te njihova nesuradnja ili kašnjenje u dostavi potrebnih dokumenata može ozbiljno omesti porezne procese. Stoga su zakonski propisi strogi prema bilo kakvim propustima u ovoj oblasti, čime se osigurava efikasnost i točnost poreznih postupaka.

Osim toga, pravne osobe koje ne dostave ispravu o stjecanju pokretnine, koju nije ovjerio javni bilježnik ili izdao sud ili drugo javnopravno tijelo, također su podložne novčanim kaznama. Ova odredba osigurava da sve transakcije i stjecanja imovine budu adekvatno evidentirane i prijavljene poreznim tijelima, čime se minimizira rizik od poreznih prijevara i nesporazuma. Pravne osobe imaju odgovornost osigurati da sve relevantne informacije budu dostavljene poreznim tijelima pravovremeno, te su sankcije za nepoštivanje tih obveza osmišljene kako bi potaknule usklađenost s propisima.

Zakonom su predviđene novčane kazne za prekršaje i kreću se u rasponu od 660,00 do 13.270,00 eura za odgovorne osobe u lokalnim samoupravama, te od 660,00 do 6.630,00 eura za pravne osobe. Fizičke osobe obrtnici ili oni koji obavljaju samostalnu djelatnost suočavaju se s kaznama od 660,00 do 3.980,00 eura, dok odgovorne osobe unutar pravnih osoba mogu biti kažnjene iznosom od 130,00 do 1.320,00 eura.

Ove prekršajne odredbe naglašavaju važnost transparentnosti i pravovremenosti u dostavi informacija poreznim tijelima, čime se osigurava učinkovito funkcioniranje poreznog sustava. Kazne služe kao odvratanje od nepoštivanja zakona i potiču odgovorne osobe da pridržavaju propisanih obveza.

3.1.2. Porez na cestovna motorna vozila

Porez na cestovna motorna vozila jedan je od značajnih izvora prihoda za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Ovaj porez, prema članku 11. Zakona, plaćaju pravne i fizičke osobe koje su vlasnici osobnih automobila, motocikala i četverocikala na dan registracije ili ovjere produženja važenja prometne dozvole. Porezna obveza određena je snazi motora vozila, izraženoj u kilovatima (kW), i starosti vozila. Osnovni cilj ovog poreza

je osigurati potrebna sredstva za održavanje i razvoj lokalne infrastrukture, kao i za druge javne potrebe.

Zakon predviđa određena izuzeća od obveze plaćanja ovog poreza. Prema članku 12. Zakona, porez se ne plaća na vozila u vlasništvu Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, vozila tijela državne uprave, zdravstvenih ustanova, vatrogasnih jedinica, diplomatskih i konzularnih predstavništava te stranim diplomatskim osobama. Također, izuzeća se odnose i na posebna vozila koja vlasnici koriste za registrirane djelatnosti prijevoza umrlih, taksi-službe te vozila prilagođena za prijevoz osoba s invaliditetom.

Osobe koje su u cijelosti bile oslobođene plaćanja carine i poreza na dodanu vrijednost pri nabavi vozila također ne plaćaju ovaj porez. Ako je tijekom kalendarske godine nabavljeno vozilo koje prije toga nije bilo registrirano, vlasnik plaća godišnji porez proporcionalno razdoblju nakon nabave vozila. Pri promjeni vlasništva vozila tijekom godine, novi vlasnik ne plaća porez ako je isti već bio utvrđen prijašnjem vlasniku. Ove odredbe osiguravaju pravednost i efikasnost u naplati poreza, kao i olakšice za specifične kategorije korisnika.

Prema Zakonu, iznosi poreza razlikuju se ovisno o snazi motora izraženoj u kilovatima (kW) i starosti vozila. Ovaj sustav omogućuje preciznije određivanje poreznog opterećenja, uzimajući u obzir specifične karakteristike svakog vozila.

Za osobne automobile, porez se plaća prema sljedećim kategorijama:

Tablica 1: Porez na cestovna motorna vozila za osobne automobile

Snaga motora		Iznos za plaćanje u €		
preko kw	do kw	do 2 godine starosti	od 2 do 5 godina starosti	od 5 do 10 godina starosti
-	55	40,00	33,00	27,00
55	70	53,00	46,00	33,00
70	100	80,00	66,00	53,00
100	130	119,00	93,00	80,00
130	-	199,00	159,00	133,00

Izvor: Cirkveni Filipović T. (2023). Novosti u Zakonu o lokalnim porezima. Računovodstvo, revizija i financije, XXXIII, (11), str. 29

Za motocikle, porez se također plaća prema snazi motora i starosti vozila, prema sljedećim kategorijama:

Tablica 2: Porez na cestovna motorna vozila za motocikle

Snaga motora		Iznos za plaćanje u €		
preko kw	do kw	do 2 godine starosti	od 2 do 5 godina starosti	od 5 do 10 godina starosti
-	20	13,00	11,00	7,00
20	50	27,00	20,00	13,00
50	80	66,00	53,00	40,00
80	-	159,00	133,00	106,00

Izvor: Cirkveni Filipović T. (2023). Novosti u Zakonu o lokalnim porezima. Računovodstvo, revizija i financije, XXXIII, (11), str. 29

Za lake četverocikle i četverocikle, porez se plaća prema sljedećim kategorijama:

Tablica 3: Porez na cestovna motorna vozila za lake četverocikle i četverocikle

Snaga motora		Iznos za plaćanje u €		
preko kw	do kw	do 2 godine starosti	od 2 do 5 godina starosti	od 5 do 10 godina starosti
-	4	7,00	5,00	4,00
4	10	11,00	8,00	7,00
10	15	16,00	13,00	11,00
15	-	19,00	16,00	13,00

Izvor: Cirkveni Filipović T. (2023). Novosti u Zakonu o lokalnim porezima. Računovodstvo, revizija i financije, XXXIII, (11), str. 29

Ovi porezi odražavaju diferencirani pristup oporezivanju cestovnih motornih vozila, uzimajući u obzir kako snagu motora, tako i starost vozila, što omogućava pravedniju raspodjelu poreznog opterećenja među vlasnicima vozila različitih kategorija.

U kontekstu zakonodavstva, važno je napomenuti da se prihod od ovog poreza izravno koristi za financiranje lokalnih potreba, što uključuje održavanje cesta, javne usluge i infrastrukturu. Također, zakon omogućava fleksibilnost lokalnim vlastima u upravljanju prihodima, što je ključno za održivi razvoj lokalnih zajednica.

3.1.2. Porez na plovila

Porez na plovila, prema članku 14. zakona, plaćaju godišnje pravne i fizičke osobe vlasnici plovila. U hrvatskom zakonodavnom okviru, ovaj porez reguliran je na temelju dužine plovila, prisutnosti kabine i snage motora izražene u kilovatima (kW). Specifičnosti oporezivanja razlikuju se ovisno o vrsti plovila i njegovim tehničkim karakteristikama, što omogućuje prilagođavanje poreznog tereta stvarnoj upotrebi i vrijednosti plovila.

Prema članku 14., stavak 2. Zakona, porezna osnovica za plovila određuje se na temelju dužine plovila, snage motora i prisutnosti kabine. Porez se plaća godišnje, a iznosi ovise o kombinaciji ovih faktora. Primjerice, za plovila bez kabine, porez se određuje prema duljini plovila i snazi motora, dok se za plovila s kabinom dodatno uzimaju u obzir i snaga motora i vrsta pogona (motorni pogon ili pogon na jedra).

Porezne stope za plovila razlikuju se ovisno o vrsti plovila i njegovim karakteristikama.

Za plovila bez kabine, porez se određuje prema dužini plovila i snazi motora kako se prikazuje u nastavku.

Tablica 4: **Porez na plovila bez kabine**

Dužina plovila u metrima		Iznos za plaćanje u €		
		Snaga motora (kW)		
preko	do	do 30	preko 30 do 100	preko 100
5	7	–	27,00	53,00
7	10	13,00	40,00	66,00
10	–	27,00	60,00	80,00

Izvor: Cirkveni Filipović T. (2023). Novosti u Zakonu o lokalnim porezima. Računovodstvo, revizija i financije, XXXIII, (11), str. 29

Za plovila s kabinom na motorni pogon, porez se određuje prema dužini plovila i snazi motora.

Tablica 5: Porez na plovila s kabinom na motorni pogon

Dužina plovila u metrima		Iznos za plaćanje u €			
		Snaga motora (kW)			
preko	do	do 30	preko 30 do 100	preko 100 do 500	preko 500
5	7	–	27,00	40,00	–
7	10	27,00	53,00	66,00	332,00
10	12	40,00	66,00	133,00	465,00
12	–	53,00	133,00	398,00	664,00

Izvor: Cirkveni Filipović T. (2023). Novosti u Zakonu o lokalnim porezima. Računovodstvo, revizija i financije, XXXIII, (11), str. 29

Za plovila s kabinom i pogonom na jedra, porez se određuje prema dužini plovila i snazi motora:

Tablica 6: Porez na plovila s kabinom i pogonom na jedra

Dužina plovila u metrima		Iznos za plaćanje u €			
		Snaga motora (kW)			
preko	do	do 10	preko 10 do 25	preko 25 do 50	preko 50
5	7	–	40,00	53,00	66,00
7	10	27,00	80,00	133,00	265,00
10	12	40,00	106,00	265,00	398,00
12	–	53,00	199,00	398,00	531,00

Izvor: Cirkveni Filipović T. (2023). Novosti u Zakonu o lokalnim porezima. Računovodstvo, revizija i financije, XXXIII, (11), str. 29

Porez na plovila od iznimne je važnosti za prikupljanje sredstava jedinica područne (regionalne) samouprave. Precizno definirane porezne osnovice i stope osiguravaju pravedno i transparentno oporezivanje, dok izuzeća omogućuju olakšanje za određene kategorije vlasnika plovila. Kroz ovu strukturu, porezni sustav balansira između prikupljanja potrebnih sredstava i podrške lokalnim gospodarstvima.

Prema članku 15. Zakona, postoje određena izuzeća od plaćanja poreza na plovila. Porez se ne plaća na plovila koja se koriste za registrirane djelatnosti, poput komercijalnog ribolova ili turističkih usluga. Također, brodice u vlasništvu domicilnog stanovništva na otocima koje služe za nužnu organizaciju života i održavanje posjeda također su izuzete od plaćanja ovog poreza. Ova izuzeća imaju za cilj olakšati financijski teret na određene skupine vlasnika

plovila koji koriste svoja plovila za osnovne životne potrebe ili ekonomske aktivnosti koje doprinose lokalnom gospodarstvu.

Za nepoštivanje zakonskih obveza vezanih uz porez na plovila predviđene su prekršajne odredbe. Pravne i fizičke osobe koje ne prijave plovila na vrijeme ili ne plate propisani porez podliježu novčanim kaznama. Kazne su definirane u članku 54. Zakona i primjenjuju se na odgovorne osobe koje ne dostave potrebne dokumente ili ne izvrše uplatu poreza u predviđenim rokovima.

3.1.3. Porez na automate za zabavne igre

Porez na automate za zabavne igre uređuje oporezivanje različitih vrsta automata koji se koriste u zabavnim klubovima, ugostiteljskim objektima, javnim prostorima i sličnim mjestima. Ovaj porez obuhvaća dvije glavne kategorije automata, a detalji o razvrstavanju, evidencijskim markicama i prekršajnim odredbama propisani su u člancima 16. do 19. i članku 48. Zakona.

Prema članku 16. Zakona, automati za zabavne igre dijele se na dvije skupine: skupinu A i skupinu B. Automati skupine A uključuju videoigre, simulatore i druge elektroničke automate za zabavu na kojima igrač ne ostvaruje dobitak, dok automati skupine B uključuju fliper, biljar, hokej, stolni nogomet, pikado i druge mehaničke automate. Ovi automati se aktiviraju pomoću kovanica, žetona ili uz naplatu, ali igrači na njima ne ostvaruju dobitak u novcu, stvarima ili pravima.

Evidencijske markice imaju iznimnu ulogu u regulaciji ovih automata. Automati za zabavu vrste biljar, ako imaju na vidnom mjestu istaknutu markicu Hrvatskog biljarskog saveza, izuzeti su od plaćanja poreza na automate za zabavne igre. Ovo je posebno važno za pravilno vođenje evidencije i kontrolu nad automatom u uporabi.

Zakonom su predviđene i prekršajne odredbe za nepoštivanje propisa vezanih uz porez na automate za zabavne igre. Prema članku 17. Zakona, obveznici poreza su pravne ili fizičke osobe koje ove automate stavljaju u uporabu. U slučaju nepoštivanja zakonskih odredbi, kao što je neplaćanje poreza ili uporaba automata bez odgovarajuće evidencijske markice, propisane su novčane kazne.

Automati koji se koriste protivno odredbama Zakona, kao što su oni koji igračima omogućuju dobitak u novcu, stvarima ili pravima, bit će privremeno oduzeti do okončanja

prekršajnog postupka. Troškove privremenog oduzimanja automata snosi vlasnik ili korisnik automata.

Porez na automate za zabavne igre se plaća mjesečno, iznosi 13,30 eura po automatu i prihod je jedinice područne (regionalne) samouprave prema mjestu gdje se automat koristi. Ova mjera osigurava da lokalne zajednice imaju koristi od oporezivanja automata za zabavne igre.

3.2. Porezi jedinica lokalne samouprave

Porezi koje uvode jedinice lokalne samouprave imaju izniman značaj u financiranju lokalnih usluga i infrastrukture, što uključuje sve, od javnih površina do lokalnih zdravstvenih i obrazovnih institucija. Lokalni porezi omogućuju jedinicama lokalne samouprave da samostalno prikupljaju sredstva potrebna za održavanje i unapređenje životnih uvjeta u svojim zajednicama. Porezi kao što su porez na potrošnju, porez na kuće za odmor i porez na korištenje javnih površina temelj su lokalnog financiranja.

Svaka vrsta lokalnog poreza ima svoje specifične odredbe koje uređuju kako se porez prikuplja, tko su obveznici poreza, te koji su uvjeti i izuzeća za određene situacije. Na primjer, porez na potrošnju obuhvaća prodaju alkoholnih i bezalkoholnih pića u ugostiteljskim objektima, dok porez na kuće za odmor oporezuje vlasnike vikendica i sličnih objekata. Porez na korištenje javnih površina primjenjuje se na pravne i fizičke osobe koje koriste javne prostore za poslovne ili druge svrhe.

Uvođenjem ovih poreza, jedinice lokalne samouprave osiguravaju stabilan priljev sredstava koji je potreban za pružanje ključnih javnih usluga i održavanje lokalne infrastrukture. Time se također povećava fiskalna autonomija lokalnih vlasti, što im omogućuje veću fleksibilnost i odgovornost u upravljanju lokalnim financijama. Ovi porezi ne samo da doprinose financijskoj stabilnosti, već također osiguravaju da lokalne zajednice mogu održavati i poboljšavati svoje usluge i infrastrukturu, prilagođavajući se specifičnim potrebama i prioritetima svojih stanovnika.

3.2.1. Porez na potrošnju

Porez na potrošnju odnosi se na prodaju alkoholnih i bezalkoholnih pića unutar ugostiteljskih objekata. Ovaj porez osmišljen je kako bi prikupljao sredstva od pravnih i fizičkih osoba

koje se bave pružanjem ugostiteljskih usluga, obuhvaćajući sve vrste ugostiteljskih objekata, od restorana i kafića do barova i hotela.

Prema članku 23. Zakona, osnovica za obračun poreza na potrošnju jest prodajna cijena pića, iz koje je isključen porez na dodanu vrijednost (PDV). Na taj način, porez na potrošnju ne podliježe dvostrukom oporezivanju, već se jasno i transparentno obračunava na osnovi stvarne prodajne cijene pića. Obračunsko razdoblje za ovaj porez je mjesečno, što znači da su porezni obveznici dužni svakog mjeseca podnijeti porezni obrazac PP-MI-PO, do 20. dana u mjesecu za prethodni mjesec. Nadalje, obveznici su dužni platiti utvrđeni iznos poreza do posljednjeg dana u mjesecu u kojem su podnijeli obrazac, čime se osigurava pravovremeno prikupljanje sredstava.

Stopa poreza na potrošnju može varirati, no maksimalna dopuštena stopa iznosi do 3%. Prema članku 23. Zakona, prihod od ovog poreza izravno ide jedinicama lokalne samouprave na području gdje je prodaja pića obavljena, čime se lokalnim vlastima omogućava financiranje različitih javnih usluga i infrastrukture. Ovaj porez pruža stabilan izvor prihoda koji je ključan za održavanje i poboljšanje lokalnih zajednica, od financiranja javnih projekata do održavanja komunalnih usluga.

3.2.2. Porez na kuće za odmor

Porez na kuće za odmor plaćaju vlasnici tih kuća, bilo da su pravne ili fizičke osobe. Ovaj porez se obračunava na temelju korisne površine kuće za odmor u skladu s člankom 26. Zakona, pri čemu se iznos poreza kreće od 0,60 do 5,00 eura po kvadratnom metru. Visinu poreza propisuje predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave.

Uvođenje ovog poreza ima višestruke ciljeve. S jedne strane, služi kao instrument fiskalne politike lokalnih jedinica samouprave, omogućavajući im dodatne izvore prihoda. S druge strane, može djelovati kao regulatorno sredstvo koje potiče vlasnike nekretnina na učinkovito korištenje svojih objekata, smanjenje spekulacija na tržištu nekretnina te održavanje i unapređenje kvalitete stambenih prostora. Porez se obračunava jednostavno na temelju površine, što omogućava transparentan i učinkovit proces naplate.

Zakon predviđa nekoliko izuzeća od plaćanja poreza na kuće za odmor. Porez se, prema članku 27. Zakona ne plaća na kuće koje su neupotrebljive zbog ratnih razaranja, prirodnih nepogoda ili starosti i trošnosti. Također, kuće za odmor koje služe za smještaj prognanika i

izbjeglica te odmarališta za djecu do 15 godina u vlasništvu lokalnih jedinica također su izuzete od plaćanja poreza. Ova izuzeća osmišljena su kako bi se osigurala socijalna pravednost i podrška ranjivim skupinama te kako bi se olakšalo teret vlasnicima nekretnina u iznimno teškim okolnostima.

Prihod od poreza na kuće za odmor pripada jedinicama lokalne samouprave na čijem se području kuća nalazi. Ovi prihodi su ključni za financiranje lokalnih projekata, održavanje infrastrukture i pružanje javnih usluga. Time se lokalnim jedinicama omogućava veća fiskalna autonomija i sposobnost reagiranja na specifične potrebe svojih zajednica.

Ovaj porez je jedan od alata kojima se lokalne vlasti koriste za prikupljanje sredstava i financiranje svojih aktivnosti. Njegova primjena može značajno doprinijeti održivom razvoju i unapređenju kvalitete života unutar lokalnih zajednica, pružajući stabilan izvor prihoda za lokalne vlasti i osiguravajući ravnomjernu raspodjelu poreznog tereta.

3.2.3. Porez na korištenje javnih površina

Porez na korištenje javnih površina, prema članku 29. Zakona, plaćaju pravne i fizičke osobe koje koriste ove površine za različite komercijalne ili nekomercijalne svrhe. Ovaj porez uključuje, ali nije ograničen, na korištenje prostora za postavljanje kioska, terasa ugostiteljskih objekata, reklamnih panoa, sajмова i tržnica. Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave ima ovlast definirati visinu, način i uvjete plaćanja ovog poreza putem svojih odluka. Odluka o porezu na korištenje javnih površina donosi se u skladu s lokalnim potrebama i specifičnostima, čime se omogućava fleksibilnost i prilagodba lokalnim uvjetima.

Definicija javne površine također je u nadležnosti lokalnog predstavničkog tijela. Javni prostor može uključivati ​​trgove, ulice, parkove, nogostupe i druge površine koje su dostupne javnosti i koje se mogu koristiti za različite svrhe. Ova definicija ključna je za jasno određivanje obveznika poreza i za sprječavanje sporova oko nadležnosti i obveza.

Prihod od poreza na korištenje javnih površina pripada jedinici lokalne samouprave na čijem se području ta površina koristi. Ovi prihodi često se koriste za održavanje i unapređenje infrastrukture, javne usluge te za projekte koji direktno doprinose kvaliteti života lokalnog stanovništva. Korištenje ovih sredstava može uključivati ​​održavanje i uređenje javnih

površina, organizaciju kulturnih i sportskih događanja te druge aktivnosti koje doprinose razvoju lokalne zajednice.

Implementacija poreza na korištenje javnih površina omogućava lokalnim vlastima da osiguraju dodatne izvore prihoda te da potiču odgovorno korištenje javnih resursa. Također, ova mjera može pomoći u reguliranju upotrebe javnih površina, sprječavajući prekomjerno korištenje i degradaciju tih prostora.

3.3. Ovlasti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Ovlasti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave obuhvaćaju niz ključnih funkcija koje omogućuju učinkovito upravljanje i pružanje javnih usluga unutar njihovih jurisdikcija. Te ovlasti uključuju utvrđivanje i naplatu lokalnih poreza, donošenje odluka o visini poreznih stopa te upravljanje financijskim sredstvima potrebnim za razvoj lokalnih zajednica. Zakon definira opseg ovlasti i odgovornosti jedinica lokalne samouprave, čime se osigurava transparentno i odgovorno upravljanje lokalnim resursima. Na taj način, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu autonomno planirati i financirati projekte koji su od značaja za njihove zajednice, poput izgradnje infrastrukture, održavanja javnih površina, te pružanja socijalnih i komunalnih usluga.

Prema članku 41. Zakona, poslovi u vezi s utvrđivanjem i naplatom poreza, osim poreza na automate za zabavne igre, obavljaju nadležna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Za poreze na automate za zabavne igre, odgovornost je prebačena na Ministarstvo financija, Poreznu upravu. U posebnim slučajevima, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može povjeriti utvrđivanje i naplatu poreza drugoj jedinici lokalne ili područne (regionalne) samouprave uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela te jedinice. Takav način delegiranja ovlasti omogućava fleksibilnost u upravljanju poreznim prihodima te prilagođavanje specifičnim potrebama različitih lokalnih zajednica. Na taj način, jedinice lokalne samouprave mogu efikasno rasporediti resurse i osigurati kvalitetnu provedbu javnih usluga na svojem području.

Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave ima ovlasti utvrđivati visinu stope poreza na potrošnju, poreza na kuće za odmor i poreza na korištenje javnih površina. Odluke koje donose ova tijela temelje se na specifičnim lokalnim potrebama i uvjetima, uključujući čimbenike kao što su lokacija, starost i stanje infrastrukture te druge relevantne okolnosti. Ove odluke moraju biti u skladu s općim zakonskim odredbama te se mogu prilagoditi do

15. prosinca tekuće godine, s primjenom od 1. siječnja iduće godine. Takva fleksibilnost omogućava lokalnim jedinicama da bolje odgovore na promjenjive potrebe i specifičnosti njihovih zajednica, osiguravajući adekvatno financiranje za lokalne projekte i usluge.

Članak 43. Zakona propisuje da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave moraju dostavljati odluke svojih predstavničkih tijela Ministarstvu financija, Poreznoj upravi. Ove odluke se zatim objavljuju na službenim mrežnim stranicama, što omogućuje preuzimanje ovlasti za utvrđivanje i naplatu poreza. Ovaj postupak osigurava transparentnost i pravovremenost u provedbi lokalnih poreznih politika, čime se jača povjerenje građana u lokalne vlasti i omogućuje bolje planiranje i upravljanje lokalnim resursima. Transparentnost u donošenju i provedbi ovih odluka ključna je za održavanje odgovornosti i učinkovitosti lokalne samouprave.

Članak 44. Zakona uređuje međusobne odnose jedinica područne (regionalne) samouprave i pravnih osoba u vezi s izdavanjem rješenja, naplatom poreza na cestovna motorna vozila i drugim obvezama koje proizlaze iz zakonskih odredbi. Detalje tih odnosa i obveza definira pravilnik koji donosi ministar financija, čime se osigurava dosljedna primjena zakona i pravila u svim dijelovima zemlje.

3.4. Postupovne odredbe

Javni bilježnici imaju ključnu ulogu u procesu evidentiranja i prijavljivanja stjecanja pokretnina. Po ovjeri potpisa na ispravama ili po pravomoćnosti sastavljanja javnobilježničkog akta, bilježnici su dužni dostaviti nadležnom poreznom tijelu jedan primjerak isprave. Ova isprava mora sadržavati osobni identifikacijski broj (OIB) svih sudionika postupka, čime se osigurava točnost i pravovremenost evidentiranja poreznih obveza. Rok za ovu dostavu je 30 dana, što omogućuje nadležnim tijelima adekvatno praćenje i regulaciju poreznih obveza.

Osim javnih bilježnika, sudovi i druga javnopravna tijela također imaju obvezu dostaviti svoje odluke koje se odnose na stjecanje pokretnina. Ove odluke, koje moraju sadržavati OIB sudionika, trebaju biti dostavljene nadležnom poreznom tijelu unutar 15 dana nakon pravomoćnosti. Ova obveza osigurava da sve relevantne transakcije budu prijavljene i evidentirane u skladu sa zakonskim propisima.

U slučaju kada predstavničko tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave odluči prenijeti poslove utvrđivanja i naplate poreza na Poreznu upravu, isprave koje dostavljaju javni bilježnici šalju se elektroničkim putem. Ova mjera modernizira i pojednostavljuje proces, omogućujući bržu i učinkovitiju obradu podataka.

U posebnim situacijama gdje isprava nije ovjerena od strane javnog bilježnika ili izdana od strane suda, obveznik poreza sam mora dostaviti ispravu nadležnom poreznom tijelu u roku od 30 dana od njezina nastanka. Ovo pravilo osigurava da sve transakcije, bez obzira na način ovjere, budu prijavljene poreznim tijelima.

Porez na nasljedstva i darove mora biti plaćen u roku od 15 dana od dana dostave rješenja o utvrđivanju poreza. Međutim, ako prema članku 4. stavku 2. i članku 9. Zakona ne postoji porezna obveza, nadležno porezno tijelo neće izdati rješenje. Ova odredba smanjuje administrativno opterećenje i osigurava učinkovitost poreznog sustava.

Zakonom porez na cestovna motorna vozila utvrđuje se putem rješenja koje izdaje jedinica područne (regionalne) samouprave. Ovaj postupak je neposredan i ne zahtijeva ispitni postupak, što znači da se rješenje donosi izravno na temelju dostupnih podataka bez dodatnih istražnih radnji. Takav pristup omogućuje bržu i efikasniju administraciju, čime se smanjuje birokratsko opterećenje za obje strane, poreznog obveznika i administrativno tijelo.

Protiv rješenja jedinice područne (regionalne) samouprave može se uložiti žalba Ministarstvu financija. Iako žalba ne odgađa izvršenje rješenja, ona omogućuje poreznim obveznicima da izraze neslaganje i potraže dodatno razmatranje njihove situacije. Ovo osigurava da sustav ostaje transparentan i pravedan, pružajući mogućnost revizije i ispravke potencijalnih grešaka.

Rješenje o utvrđivanju poreza izdaje se i uručuje poreznom obvezniku prilikom registracije vozila ili produženja važenja prometne dozvole. Rješenje se smatra osobno dostavljenim kada ga zaprimi vlasnik vozila ili osoba ovlaštena za registraciju, uz priloženi identifikacijski dokument vlasnika vozila ili punomoć. Ovaj mehanizam osigurava da su svi porezni obveznici svjesni svojih obveza i da mogu poduzeti potrebne korake za njihovo ispunjenje.

Naplatu poreza na cestovna motorna vozila provodi pravna osoba koja upravlja stanicom za tehnički pregled vozila. Plaćanje poreza je neophodan uvjet za pristupanje registraciji vozila ili produženju važenja prometne dozvole. Ovaj uvjet osigurava da su sva cestovna motorna

vozila koja sudjeluju u prometu uredno oporezovana, čime se doprinosi prikupljanju sredstava potrebnih za održavanje i razvoj cestovne infrastrukture.

Porez na plovila utvrđuje se na temelju rješenja koje izdaje nadležno porezno tijelo na području gdje je plovilo registrirano. Ovaj rješenjem propisan porez odnosi se na sve vlasnike plovila koji su obveznici plaćanja poreza prema zakonu. Nadležno porezno tijelo odgovorno je za točno i pravovremeno utvrđivanje poreznih obveza kako bi se osiguralo učinkovito prikupljanje poreza.

Rješenje o utvrđivanju poreza na plovila izdaje se u pisanom obliku i dostavlja poreznom obvezniku. Ovaj dokument mora sadržavati sve relevantne informacije, uključujući iznos poreza, osnovu za njegovo utvrđivanje i rok za plaćanje. Porezni obveznici moraju biti svjesni svojih obveza i rokova kako bi izbjegli potencijalne kazne ili zatezne kamate zbog nepravovremenog plaćanja.

Zakonom je propisano da rok za plaćanje poreza na plovila je 15 dana od dana dostave rješenja o utvrđivanju poreza. Ovo relativno kratko razdoblje zahtijeva od poreznih obveznika da budu pripremljeni za promptno izvršenje svojih obveza. Pravovremena dostava rješenja i jasna komunikacija s poreznim obveznicima ključni su za osiguranje pravodobnog prikupljanja poreza i izbjegavanje nesporazuma ili kašnjenja.

Implementacija ovih mjera omogućava nadležnim tijelima učinkovito upravljanje poreznim obvezama i prikupljanje potrebnih sredstava za financiranje lokalnih javnih usluga i infrastrukturnih projekata. Precizno i pravovremeno utvrđivanje poreznih obveza također doprinosi transparentnosti i povjerenju građana u porezni sustav, što je ključno za održavanje fiskalne stabilnosti i odgovornosti.

Porez na automate za zabavne igre definiran je preciznim postupovnim odredbama koje osiguravaju transparentnost i pravovremenost plaćanja poreza. Prije nego što porezni obveznik stavi automate za zabavne igre u uporabu, dužan je podnijeti zahtjev za izdavanje evidencijske markice nadležnom poreznom tijelu. Ovaj zahtjev mora sadržavati niz dokaza koji potvrđuju pravnu i tehničku valjanost automata.

Prema članku 48. Zakona, zahtjev za izdavanje evidencijske markice treba uključivati:

1. Odobrenje za obavljanje djelatnosti priređivanja zabavnih igara.

2. Podatke o broju i vrsti automata za zabavne igre koje će biti postavljeni.
3. Informacije o lokaciji gdje će automati biti smješteni.
4. Dokaz o vlasništvu ili pravu korištenja automata.
5. Certifikat o tehničkoj ispravnosti automata prema normizacijskim propisima.
6. Dokaz o vlasništvu ili ugovor o zakupu prostora u kojem će biti postavljeni automati.
7. Uvjerenje o tehničkoj ispravnosti koje je izdala ovlaštena atestna kuća.
8. Dokaz o uplati poreza na automate za zabavne igre iz članka 18. Zakona.

Evidencijska markica, koja se dobiva nakon podnošenja zahtjeva i uplate poreza, vrijedi samo za mjesec u kojem je prijava izvršena. To znači da porezni obveznici moraju svakog mjeseca ponovno podnositi zahtjev i dokazivati uplatu poreza kako bi nastavili legalno koristiti automate.

Osiguranje vidljivosti evidencijske markice na svakom automatu je obvezno. Automati bez propisane markice bit će privremeno oduzeti do okončanja prekršajnog postupka. Troškove privremenog oduzimanja automata snosi vlasnik ili korisnik automata, što dodatno naglašava važnost pridržavanja zakonskih propisa.

Tehničke uvjete koje automati moraju ispunjavati propisuje ministar financija posebnim pravilnikom. Ovi uvjeti uključuju standarde za tehničku ispravnost i sigurnost automata, osiguravajući da su svi uređaji u skladu s relevantnim normama i regulativama. Implementacija ovih mjera omogućava nadležnim tijelima učinkovitu kontrolu i upravljanje porezom na automate za zabavne igre, osiguravajući da svi uređaji koji su u uporabi zadovoljavaju najviše standarde sigurnosti i zakonitosti.

Obveznici poreza na kuće za odmor imaju specifične obveze koje su precizno definirane u Zakonu. Vlasnici kuća za odmor, bilo da se radi o fizičkim ili pravnim osobama, dužni su dostaviti nadležnom poreznom tijelu relevantne podatke o objektu. Ovi podaci uključuju precizne informacije o mjestu gdje se kuća za odmor nalazi, kao i podatke o korisnoj površini objekta.

Rok za dostavu ovih informacija je do 31. ožujka tekuće godine za koju se porez utvrđuje. Ova obveza osigurava da porezno tijelo ima sve potrebne informacije kako bi moglo točno i pravovremeno obračunati porez na kuće za odmor.

Nakon što nadležno porezno tijelo zaprimi potrebne podatke, donosi rješenje o utvrđivanju poreza. Ovo rješenje detaljno specificira iznos poreza koji je potrebno platiti na temelju korisne površine kuće za odmor, a visina poreza može varirati ovisno o lokalnim odlukama i propisima. Obveznik poreza je dužan platiti utvrđeni iznos u roku od 15 dana od dana dostave rješenja. Ovaj rok za plaćanje je strog i nefleksibilan, čime se osigurava pravovremeni priljev sredstava u proračun jedinice lokalne samouprave.

Pravovremena dostava podataka i plaćanje poreza ključni su za efikasno funkcioniranje lokalnih samouprava, jer porezi na kuće za odmor predstavljaju značajan izvor prihoda koji se koristi za financiranje lokalnih projekata, infrastrukture i drugih javnih usluga. Osim toga, ovakva regulativa doprinosi transparentnosti i odgovornosti u oporezivanju nekretnina, čime se osigurava ravnopravnost svih poreznih obveznika.

Osim formalnog dijela koji se odnosi na dostavu podataka i plaćanje poreza, važno je napomenuti da su vlasnici kuća za odmor obvezni redovito pratiti sve zakonske promjene i odluke koje donose predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave. Ove odluke mogu utjecati na visinu poreza i druge uvjete koji se odnose na oporezivanje kuća za odmor, stoga je informiranost i usklađenost s važećim propisima od ključne važnosti za izbjegavanje eventualnih kazni i drugih nepovoljnih pravnih posljedica.

4. ANALIZA OSTVARENIH PRIHODA OD LOKALNIH POREZA U RAZDOBLJU OD 2019. DO 2023. GODINE

U ovom se poglavlju daje detaljna analiza prikupljenih podataka o lokalnim porezima u razdoblju od 2019. do 2023. godine. Analiza obuhvaća pregled prihoda po županijama za svaki pojedini porez, te identifikaciju ključnih trendova i promjena tijekom navedenog razdoblja. Cilj ove analize je pružiti uvid u financijske rezultate lokalnih poreza i omogućiti bolje razumijevanje faktora koji utječu na njihove fluktuacije.

Nadalje, u ovom će se poglavlju interpretirati rezultati analize, naglašavajući glavne nalaze i njihovu važnost za lokalne zajednice. Tumačenje rezultata pomoći će u identifikaciji područja koja zahtijevaju dodatnu pažnju ili poboljšanja u sustavu lokalnog oporezivanja. Kroz ovu analizu, pružit će se konkretni uvidi i preporuke za buduće fiskalne politike i strategije upravljanja lokalnim prihodima.

4.1. Pregled ukupnih prihoda od lokalnih poreza u razdoblju od 2019. do 2023. godine

Pregled ukupnih prihoda od lokalnih poreza za razdoblje od 2019. do 2023. godine pokazuje pozitivan trend rasta. Kontinuirano povećanje prihoda svake godine ukazuje na uspješnost fiskalnih politika i gospodarskog oporavka. Komparativna analiza između godina naglašava važnost ekonomskih faktora i regionalnih razlika, dok trendovi ukazuju na stabilnost i učinkovitost sustava naplate poreza na lokalnoj razini. Analizom prema vrstama lokalnih prihoda moguće je identificirati specifične izvore rasta, što dodatno pomaže u razumijevanju ukupnih financijskih rezultata.

Detaljan pregled prihoda prema vrstama lokalnih poreza u promatranom razdoblju pokazuje se u slijedećoj tablici

Tablica 7: **Prihodi prema vrstama lokalnih poreza u razdoblju od 2019. – 2023. godine**

Godina	Porez na nasljedstva i darove (€)	Porez na cestovna motorna vozila (€)	Porez na plovila (€)	Porez na automate za zabavne igre (€)	Porez na potrošnju (€)	Porez na kuće za odmor (€)	Porez na korištenje javnih površina (€)	Ukupno (€)
2019	1.552.145,04	32.134.882,54	636.672,02	351.746,96	24.175.082,10	18.736.806,24	10.325.470,11	87.912.805,01
2020	1.084.876,79	33.746.374,69	604.812,26	180.172,54	13.106.427,04	18.919.545,24	5.387.999,93	73.030.208,49
2021	1.357.125,06	34.479.397,63	816.450,96	81.809,01	13.472.176,68	21.565.713,46	8.863.058,60	80.635.731,40
2022	1.602.259,71	35.859.744,99	833.187,51	214.600,17	22.100.630,28	21.746.613,43	10.335.226,02	92.692.262,11
2023	1.646.186,94	38.699.905,71	825.356,57	240.819,00	25.849.891,54	22.441.010,15	10.396.805,79	100.099.975,70

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, na dan 28.2.2024.

Prema podacima Ministarstva financija, ukupni prihodi od lokalnih poreza u 2019. godini iznosili su 87.912.805,01 eura. U 2020. godini ti su prihodi porasli na 72.030.208,49 eura, dok su u 2021. godini dosegli 80.635.731,60 eura. Daljnji rast zabilježen je u 2022. godini, kada su prihodi iznosili 92.692.262,11 eura, a u 2023. godini dosegli su najvišu vrijednost od 100.099.370,70 eura (Ministarstvo financija, Porezna uprava, 2024).

Komparativna analiza između godina pokazuje nekoliko ključnih trendova i promjena.

Ukupni prihodi od lokalnih poreza su u stalnom porastu tijekom analiziranog razdoblja. Najveći apsolutni porast zabilježen je između 2022. i 2023. godine, s povećanjem od gotovo 7,41 milijuna eura.

Svaka godina unutar analiziranog razdoblja pokazuje rast ukupnih prihoda, što ukazuje na stabilnu fiskalnu politiku i učinkovit sustav naplate poreza na lokalnoj razini.

Najveće prihode ostvaruju Grad Zagreb i veće županije, dok manje županije, unatoč rastu, i dalje zaostaju u apsolutnim iznosima prihoda.

Stabilizacija i oporavak gospodarstva nakon pandemije značajno su pridonijeli rastu prihoda od lokalnih poreza. Veća gospodarska aktivnost omogućila je lokalnim samoupravama bolje financijske rezultate.

Uvođenje novih poreznih mjera i prilagodbe postojećih politika, osobito u 2023. godini, doprinijele su povećanju prihoda. Bolje administriranje i fiskalna disciplina također su važni faktori u ovom kontekstu.

U 2020. godini zabilježen je pad u ukupnim prihodima u usporedbi s 2019. godinom, što se može pripisati negativnim ekonomskim posljedicama pandemije COVID-19. Ovaj pad reflektira smanjenu gospodarsku aktivnost, smanjene prihode od potrošnje te općeniti pad ekonomske aktivnosti:

No, 2021. godina pokazuje oporavak s rastom prihoda, a taj trend se nastavio i u narednim godinama, što ukazuje na adaptivnost i otpornost lokalnih financijskih sustava:

- 2021. godina: 80.635.731,60 eura (porast od 7.605.523,11 eura u odnosu na 2020. godinu)

- 2022. godina: 92.687.262,11 eura (porast od 12.051.530,51 eura u odnosu na 2021. godinu)
- 2023. godina: 100.099.370,70 eura (porast od 7.412.108,59 eura u odnosu na 2022. godinu)

Najveći doprinos ukupnom rastu prihoda dolazi od nekoliko ključnih poreza:

- Porez na cestovna motorna vozila

Ovaj porez je pokazao konstantan rast kroz cijelo razdoblje, što ukazuje na povećanu registraciju vozila i veće prihode od postojećih registracija. To također odražava stabilnu potrošnju na vozila unatoč ekonomskim fluktuacijama.

- Porez na potrošnju

Prihodi od ovog poreza također su znatno porasli, što ukazuje na povećanu potrošnju i ekonomski oporavak nakon početnih šokova izazvanih pandemijom. Povećana potrošnja rezultirala je većim prihodima od poreza na potrošnju, što je odražava oporavak i rast ekonomske aktivnosti.

- Porez na nasljedstva i darove je pokazao manju varijabilnost, ali je pridonio ukupnom rastu prihoda, iako manje značajno u odnosu na ostale poreze.
- Porez na plovila i porez na automate za zabavne igre također su zabilježili rast, iako u manjoj mjeri. Povećanje prihoda od poreza na plovila može se povezati s rastom turističke aktivnosti i povećanjem broja registriranih plovila.

Komparativna analiza po godina pokazuje nekoliko ključnih trendova i promjena:

Porez na cestovna motorna vozila i porez na potrošnju imali su značajan utjecaj na ukupni rast prihoda. Porez na cestovna motorna vozila konstantno je rastao iz godine u godinu, od 32,13 milijuna eura u 2019. godini do 38,70 milijuna eura u 2023. godini Porez na potrošnju također je zabilježio značajan rast, od 24,18 milijuna eura u 2019. do 25,85 milijuna eura u 2023.

4.1.1. Komparativna analiza prihoda od lokalnih poreza po godinama

Komparativna analiza između pojedinih godina pokazuje nekoliko ključnih trendova i promjena:

Ukupni prihodi od lokalnih poreza su u stalnom porastu tijekom analiziranog razdoblja. Ovaj trend ukazuje na pozitivne promjene u fiskalnoj politici i učinkovitost lokalnih samouprava u naplati poreza.

- 2019. do 2020. godina

Iako je 2020. godina donijela blagi pad prihoda u odnosu na 2019. godinu, s 87,41 milijun eura na 73,03 milijuna eura, ovaj pad može se pripisati negativnim učincima pandemije COVID-19. Pad od oko 14,38 milijuna eura naglašava utjecaj globalne zdravstvene krize na lokalna gospodarstva.

Ukupni prihodi u 2019. godini iznosili su 87.912.805,01 eura.

Ukupni prihodi u 2020. godini su pali na 73.030.208,49 eura, što predstavlja smanjenje od 14.382.596,52 eura.

Ovaj pad može se prvenstveno pripisati negativnim učincima pandemije COVID-19 na gospodarsku aktivnost i porezne prihode.

- 2020. do 2021. godina

Oporavak je započeo u 2021. godini, kada su ukupni prihodi porasli na 80,64 milijuna eura. Ovo povećanje od 7,61 milijuna eura sugerira postupni povratak gospodarskih aktivnosti i bolje fiskalne politike nakon prvog vala pandemije.

- 2021. do 2022. godina

Rast prihoda nastavio se i u 2022. godini, s ukupnim prihodima koji su iznosili 92,69 milijuna eura. Ovo povećanje od 12,05 milijuna eura u odnosu na prethodnu godinu ukazuje na jačanje gospodarske aktivnosti i bolje porezne naplate.

Ukupni prihodi u 2022. godini iznosili su 92.687.262,11 eura, što je povećanje od 12.051.530,51 eura u odnosu na 2021. godinu.

Ovo značajno povećanje prihoda može se povezati s daljnjim gospodarskim oporavkom i povećanjem gospodarske aktivnosti, kao i s poboljšanim naplatnim mehanizmima.

- 2022. do 2023. godina

Najveći apsolutni porast zabilježen je između 2022. i 2023. godine, s povećanjem od gotovo 7,41 milijuna eura, čime su ukupni prihodi dosegli 100,10 milijuna eura. Ovaj skok ukazuje na stabilizaciju i snažan oporavak gospodarstva, kao i na povećanu učinkovitost u naplati poreza.

Ukupni prihodi u 2023. godini dosegli su 100.099.370,70 eura, što predstavlja povećanje od gotovo 7.412.108,59 eura u odnosu na 2022. godinu.

Najveći apsolutni porast prihoda zabilježen je u ovom razdoblju, što ukazuje na stabilizaciju gospodarstva i povećanu učinkovitost lokalnih samouprava u naplati poreza.

4.1.2. Utjecaj ekonomskih faktora na prihode od lokalnih poreza

Porast prihoda od lokalnih poreza može se povezati s nekoliko ključnih ekonomskih faktora:

- Oporavak gospodarstva nakon pandemije COVID-19

Nakon inicijalnog pada prihoda u 2020. godini, oporavak gospodarstva omogućio je veću naplatu poreza. Kako su se gospodarske aktivnosti normalizirale, lokalne samouprave su mogle bolje upravljati svojim prihodima.

Nakon početnog pada prihoda u 2020. godini, oporavak gospodarstva omogućio je veću naplatu poreza. Kako su se gospodarske aktivnosti normalizirale, lokalne samouprave su mogle bolje upravljati svojim prihodima.

Povećanje prihoda od poreza na potrošnju, poreza na kuće za odmor i drugih lokalnih poreza ukazuje na poboljšanu gospodarsku situaciju i povećanu potrošnju građana.

- Povećana gospodarska aktivnost

Porast gospodarskih aktivnosti, uključujući povećanu potrošnju, rast u sektoru turizma i oporavak maloprodaje, pridonio je povećanju prihoda od poreza na potrošnju i poreza na kuće za odmor.

Rast gospodarskih aktivnosti, uključujući povećanu potrošnju, rast u sektoru turizma i oporavak maloprodaje, pridonio je povećanju prihoda od lokalnih poreza.

Poboljšana gospodarska aktivnost dovela je do većeg broja transakcija koje podliježu oporezivanju, što je rezultiralo povećanjem prihoda.

- Fiskalna disciplina lokalnih samouprava

Lokalna samouprava je uspjela poboljšati naplatu poreza kroz pojačane kontrole i revizije. Povećanje prihoda od poreza na cestovna motorna vozila, poreza na plovila i poreza na korištenje javnih površina ukazuje na učinkovitije prikupljanje poreza.

Lokalna samouprava je uspjela poboljšati naplatu poreza kroz pojačane kontrole i revizije.

Povećanje prihoda od poreza na cestovna motorna vozila, poreza na plovila i poreza na korištenje javnih površina ukazuje na učinkovitije prikupljanje poreza.

- Inflacija i prilagodbe poreznih stopa

Inflacija i prilagodbe poreznih stopa također su imale značajnu ulogu u povećanju prihoda. Kako su cijene rasle, povećao se i nominalni iznos naplaćenih poreza.

Kako su cijene rasle, povećao se i nominalni iznos naplaćenih poreza, što je dodatno pridonijelo rastu ukupnih prihoda od lokalnih poreza.

Komparativna analiza po godina jasno pokazuje da su prihodi od lokalnih poreza bili osjetljivi na ekonomske šokove poput pandemije COVID-19, ali su se također brzo oporavili zahvaljujući fiskalnim prilagodbama i povećanoj gospodarskoj aktivnosti. Porast prihoda između 2022. i 2023. godine posebno je značajan, jer ukazuje na stabilnost i učinkovitost fiskalne politike lokalnih samouprava. Ovi trendovi sugeriraju da su lokalne samouprave uspješno prilagodile svoje porezne politike kako bi održale i poboljšale prikupljanje prihoda, što je ključno za financiranje lokalnih javnih usluga i razvojnih projekata.

Grad Zagreb kontinuirano ostvaruje najveće prihode od lokalnih poreza, što se može pripisati njegovoj velikoj ekonomskoj snazi i većem broju poreznih obveznika. Veće županije poput Splitsko-dalmatinske, Primorsko-goranske i Istarske također bilježe značajne prihode, dok manje županije pokazuju skromniji rast.

Analizom trendova u prihodima od lokalnih poreza vidljivo je nekoliko ključnih obrazaca:

1. Postupni rast prihoda:

Svaka godina unutar analiziranog razdoblja pokazuje rast ukupnih prihoda, što ukazuje na stabilnu fiskalnu politiku i učinkovit sustav naplate poreza na lokalnoj razini.

2. Regionalne razlike

Najveće prihode ostvaruju Grad Zagreb i veće županije, dok manje županije, unatoč rastu, i dalje zaostaju u apsolutnim iznosima prihoda.

3. Utjecaj gospodarskih uvjeta

Stabilizacija i oporavak gospodarstva nakon pandemije značajno su pridonijeli rastu prihoda od lokalnih poreza. Veća gospodarska aktivnost omogućila je lokalnim samoupravama bolje financijske rezultate.

4. Porezne reforme

Uvođenje novih poreznih mjera i prilagodbe postojećih politika, osobito u 2023. godini, doprinijele su povećanju prihoda. Bolje administriranje i fiskalna disciplina također su važni faktori u ovom kontekstu.

Pregled ukupnih prihoda od lokalnih poreza za razdoblje od 2019. do 2023. godine pokazuje pozitivan trend rasta. Kontinuirano povećanje prihoda svake godine ukazuje na uspješnost fiskalnih politika i gospodarskog oporavka. Komparativna analiza između godina naglašava važnost ekonomskih faktora i regionalnih razlika, dok trendovi ukazuju na stabilnost i učinkovitost sustava naplate poreza na lokalnoj razini.

4.1.3. Kvalitativna analiza po vrstama lokalnih poreza

Porez na nasljedstva i darove bilježi relativno stabilan iznos kroz godine, s blagim porastom u 2022. i 2023. godini. Stabilnost ovog poreza može ukazivati na konstantan broj transakcija koje uključuju nasljedstvo i darove, kao i na poboljšanja u naplati poreza zahvaljujući boljoj administrativnoj učinkovitosti i praksi.

Porez na cestovna motorna vozila predstavlja najveći pojedinačni izvor prihoda među lokalnim porezima, s konstantnim rastom svake godine. Rast prihoda od ovog poreza može

se pripisati povećanju broja registriranih vozila i eventualnom povećanju poreznih stopa. Porast broja vozila može biti rezultat gospodarskog oporavka i povećane potražnje za novim vozilima.

Porez na plovila također bilježi stabilan rast, što može biti povezano s povećanjem broja registriranih plovila, posebno u pomorskim županijama. Rast turizma i rekreativnih aktivnosti na moru može doprinijeti većem broju registriranih plovila, a time i većoj naplati ovog poreza.

Porez na automate za zabavne igre ima relativno nizak apsolutni iznos, no pokazuje rast u 2022. i 2023. godini. Oporavak industrije zabave nakon pandemije COVID-19, uz strožiju regulaciju i bolju naplatu poreza, mogu biti ključni faktori rasta ovog poreza. Veća regulacija može uključivati strože kontrole i veći broj evidentiranih automata za zabavne igre.

Porez na potrošnju jedan je od ključnih izvora prihoda koji pokazuje značajan porast, posebno u 2022. i 2023. godini. Oporavak potrošnje nakon pandemije, uz povećanu gospodarsku aktivnost, doprinose rastu prihoda od ovog poreza. Povećanje potrošnje može biti rezultat poboljšane ekonomske situacije i rasta kupovne moći građana.

Porez na kuće za odmor bilježi konstantan rast, što može biti rezultat većeg broja turističkih objekata i pojačane kontrole nad njihovim oporezivanjem. Porast broja kuća za odmor može se povezati s rastom turizma, dok pojačana kontrola osigurava bolje prikupljanje poreznih prihoda.

Porez na korištenje javnih površina je stabilan izvor prihoda koji također pokazuje porast kroz godine. Veća kontrola i naplata korištenja javnih površina, kao i povećan broj događanja i aktivnosti na javnim površinama, mogu biti ključni faktori rasta ovog poreza. Ovaj porez može biti posebno važan za urbane sredine gdje je korištenje javnih prostora učestalije.

Navedeno pokazuje kako različiti ekonomski i administrativni faktori utječu na prihode od lokalnih poreza, naglašavajući važnost učinkovitog upravljanja i prilagodbe poreznih politika kako bi se osigurao stabilan rast prihoda.

4.2. Analiza ostvarenih prihoda od poreza na nasljedstva i darove u razdoblju od 2019. – 2023. godine

Na osnovi podataka Ministarstva financijska, Porezne uprave u nastavku se daje pregled ostvarenih prihoda od poreza na nasljedstva i darove u razdoblju od 2019. – 2023. godine po županijama te potom i prema godinama.

4.2.1. Prihodi po županijama od poreza na nasljedstva i darove u razdoblju od 2019. – 2023. godine

Prihod od poreza na nasljedstva i darove pokazuje značajne regionalne razlike. Grad Zagreb ostvaruje najveći prihod, dok manje razvijene i manje naseljene županije ostvaruju znatno niže prihode. Analiza pokazuje kako su gospodarske aktivnosti, broj stanovnika i tržišne vrijednosti nekretnina ključni faktori u visini ostvarenih prihoda.

Grad Zagreb uvjerljivo ima najviše prihode, što se može pripisati velikom broju stanovnika, većoj gospodarskoj aktivnosti i većem broju transakcija vezanih uz nasljedstva i darove.

Županije u priobalnom području Istarska, Splitsko-dalmatinska, Primorsko-goranska i Dubrovačko-neretvanska također bilježe visoke prihode. To su županije poznate po turizmu i atraktivnim nekretninama što uvelike pridonosi porastu prihoda.

Osječko-baranjska županija pokazuje da i kontinentalne županije mogu imati značajne prihode, vjerojatno zbog velikog broja nasljedstva poljoprivrednog zemljišta i kuća.

Vukovarsko-srijemska županija ima najveći porast prihoda, što može biti povezano s povratkom stanovništva i nasljedstvom poljoprivrednih zemljišta.

U ostalim županijama se vide regionalne razlike u broju i vrijednosti nasljedstva i darova.

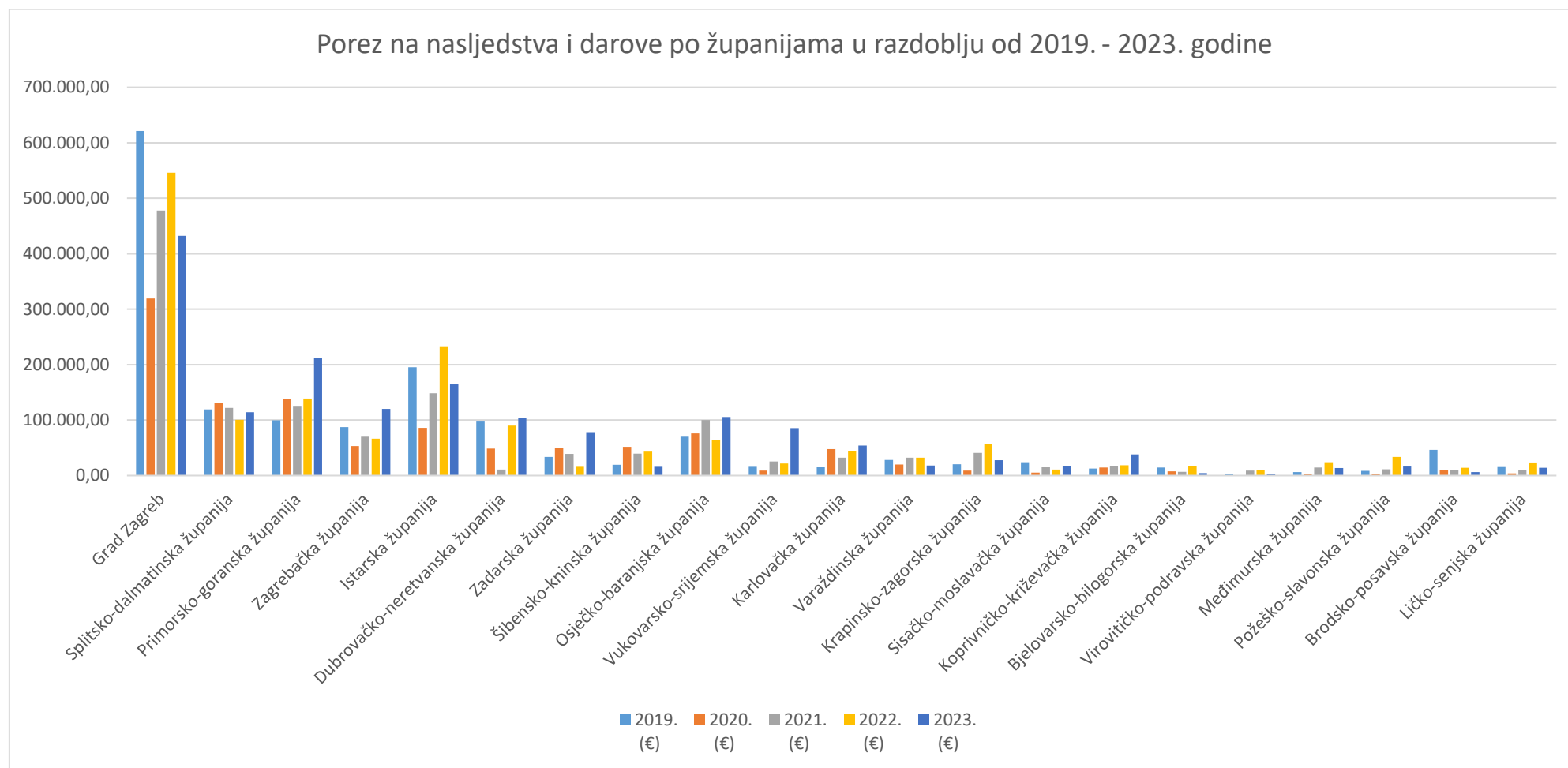
Tablica 8: Prihodi od porez na nasljedstva i darove po županijama od 2019. - 2023. godine

Županija	2019. (€)	2020. (€)	2021. (€)	2022. (€)	2023. (€)
Grad Zagreb	621.318,15	319.300,96	477.928,46	545.868,79	432.388,04
Splitsko-dalmatinska županija	119.107,22	131.506,07	121.958,83	100.675,48	114.221,19
Primorsko-goranska županija	99.712,54	137.888,88	124.418,57	138.714,81	212.679,08
Zagrebačka županija	87.187,91	53.284,16	69.943,74	66.546,75	120.337,05
Istarska županija	195.219,00	85.833,76	148.209,57	233.014,99	164.372,44
Dubrovačko-neretvanska županija	97.530,82	48.577,91	10.598,89	89.922,50	103.845,76
Zadarska županija	33.440,53	48.952,29	39.100,51	15.784,11	78.382,87
Šibensko-kninska županija	19.558,41	51.587,79	39.626,29	43.033,87	16.007,61
Osječko-baranjska županija	70.162,87	75.889,61	99.915,29	64.455,95	105.450,21
Vukovarsko-srijemska županija	15.728,51	9.166,65	25.211,96	21.680,72	85.590,58
Karlovačka županija	15.028,90	47.478,66	32.286,09	43.684,13	54.143,17
Varaždinska županija	27.972,61	19.948,53	32.399,27	32.015,75	18.147,20
Krapinsko-zagorska županija	20.325,04	8.820,66	41.072,44	56.881,41	27.668,71
Sisačko-moslavačka županija	24.223,15	5.535,39	14.894,86	10.732,47	17.377,76
Koprivničko-križevačka županija	12.778,27	14.411,44	17.195,60	18.337,64	38.228,09
Bjelovarsko-bilogorska županija	14.245,76	7.692,55	6.561,94	16.717,26	4.287,84
Virovitičko-podravska županija	2.382,61	206,59	9.104,72	9.469,46	3.128,36
Međimurska županija	6.439,61	2.572,40	14.341,39	23.875,03	13.629,68
Požeško-slavonska županija	8.399,85	2.135,12	11.375,64	33.510,15	16.272,68
Brodsko-posavska županija	46.141,21	10.274,57	10.409,91	13.851,27	6.257,91
Ličko-senjska županija	15.242,05	3.812,81	10.571,08	23.487,15	13.770,71
UKUPNO	1.552.145,04	1.084.876,79	1.357.125,06	1.602.259,71	1.646.186,94

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, na dan 28.2.2024.

Grafički prikaz koji se daje u nastavku slikovito prikazuje kretanje prihoda od lokalnih poreza iz kojeg je vidljivo da Grad Zagreb ostvaruje najviše prihode.

Grafikon 1:

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, na dan 28.2.2024.

4.2.2. Prihodi po godinama od poreza na nasljedstva i darove u razdoblju od 2019. – 2023. godine

Porez na nasljedstva i darove predstavlja važan dio lokalnih prihoda za jedinice lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj. U razdoblju od 2019. – 2023. godine, prihodi od ovog poreza pokazuju zanimljive trendove i varijacije koje su povezane s različitim ekonomskim i društvenim faktorima.

Smanjenj prihoda od poreza na nasljedstva i darove u 2020. godini prikazuje utjecaj pandemije COVID-19. U 2021. godini prihodi od poreza na nasljedstva i darove ponovno rastu što ukazuje na post-pandemijski oporavak i daljnji rast prihoda u 2022. i 2023. godini.

Tablica 9: Prihodi po godinama od poreza na nasljedstva i darove u razdoblju od 2019. – 2023. godine

Godina	Porez na nasljedstva i darove (€)
2019	1.552.145,04
2020	1.084.876,79
2021	1.357.125,06
2022	1.602.259,71
2023	1.646.186,94
UKUPNO	7.242.593,54

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, na dan 28.2.2024.

Grafikon 2:

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, na dan 28.2.2024.

4.3. Analiza ostvarenih prihoda od poreza na cestovna motorna vozila u razdoblju od 2019. – 2023. godine

Porez na cestovna motorna vozila plaća se prilikom registracije cestovnih motornih vozila, odnosno osbnih automobila, motocikala i četverocikala.

4.3.1. Prihodi po županijama od poreza na cestovna motorna vozila u razdoblju od 2019. – 2023. godine

Analiza poreza na cestovna motorna vozila u razdoblju od 2019. – 2023. godine pokazuje konstantan rast, s najvišim doprinosima iz urbanih i turističkih područja. Rast broja registriranih vozila, poboljšanje fiskalne discipline i gospodarski rast su glavni faktori koji doprinose povećanju prihoda od ovog poreza.

Ova usporedba pokazuje značajne razlike u prihodima od poreza na cestovna motorna vozila između županija. Grad Zagreb, kao glavni grad i najveći gospodarski centar, kroz sve godine ostvaruje daleko najveće prihode, što se može povezati sa velikim brojem registriranih vozila, koja uključuju osobna, komercijalna i službena vozila, dok su prihodi manjih županija značajno niži, što ukazuje na regionalne razlike u broju registriranih vozila i ekonomskoj aktivnosti.

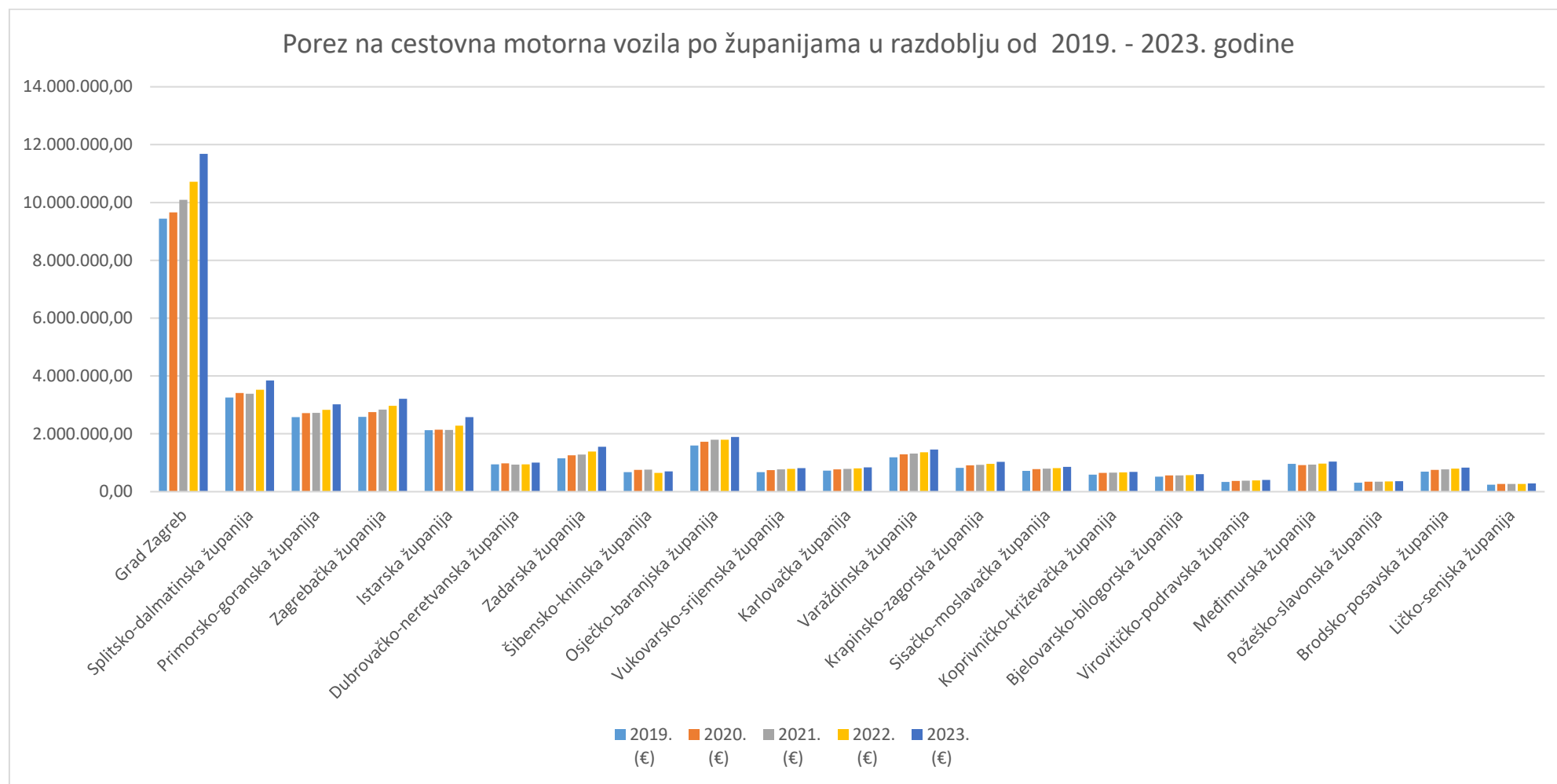
Tablica 10: **Prihodi od poreza na cestovna motorna vozila po županijama u razdoblju od 2019. – 2023. godine**

Županija	2019. (€)	2020. (€)	2021. (€)	2022. (€)	2023. (€)
Grad Zagreb	9.440.686,22	9.652.913,19	10.091.672,96	10.719.448,58	11.685.334,08
Splitsko-dalmatinska županija	3.251.897,30	3.408.743,86	3.384.824,54	3.524.979,78	3.843.140,49
Primorsko-goranska županija	2.578.604,39	2.715.489,46	2.723.577,00	2.826.018,90	3.017.669,35
Zagrebačka županija	2.589.746,42	2.754.620,72	2.838.661,10	2.968.014,73	3.215.571,26
Istarska županija	2.128.230,27	2.142.363,60	2.131.933,74	2.281.977,15	2.579.167,65
Dubrovačko-neretvanska županija	940.921,62	978.082,06	939.272,05	948.722,90	1.008.555,53
Zadarska županija	1.148.954,63	1.253.013,30	1.286.871,42	1.387.314,52	1.551.230,39
Šibensko-kninska županija	675.857,90	755.974,41	761.648,75	652.795,39	701.239,01
Osječko-baranjska županija	1.599.279,47	1.727.798,73	1.798.373,69	1.799.618,73	1.893.550,48
Vukovarsko-srijemska županija	678.276,96	745.664,88	770.994,14	791.569,02	814.470,92
Karlovačka županija	725.416,89	771.363,81	784.451,51	808.645,22	836.543,04
Varaždinska županija	1.184.836,53	1.287.788,32	1.317.858,65	1.361.332,64	1.455.196,98
Krapinsko-zagorska županija	818.920,43	909.002,63	926.563,81	960.158,01	1.034.345,62
Sisačko-moslavačka županija	721.979,59	782.662,56	797.489,93	813.231,31	853.837,31
Koprivničko-križevačka županija	585.976,30	644.839,42	655.682,08	667.719,30	688.097,43
Bjelovarsko-bilogorska županija	521.606,06	565.727,75	566.312,98	568.752,53	603.729,75
Virovitičko-podravska županija	340.315,99	373.699,34	382.319,14	392.540,21	405.817,27
Međimurska županija	958.076,58	918.656,12	935.772,64	969.804,13	1.037.960,02
Požeško-slavonska županija	312.110,90	342.069,43	346.892,56	354.141,96	359.599,85
Brodsko-posavska županija	689.560,63	749.177,71	773.465,62	795.538,91	832.719,03
Ličko-senjska županija	243.627,47	266.723,39	264.759,35	267.421,06	282.130,25
UKUPNO	32.134.882,54	33.746.374,69	34.479.397,63	35.859.744,99	38.699.905,71

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, na dan 28.2.2024.

Iz grafičkog prikaza u nastavku jasno je vidljivo kretanje prihoda od poreza na cestovna motorna vozila, te i u ovom slučaju Grad Zagreb ostvaruje najviše prihode.

Grafikon 3:

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, na dan 28.2.2024.

4.3.2. Prihodi po godinama od poreza na cestovna motorna vozila u razdoblju od 2019. – 2023. godine

Prihodi od poreza na cestovna motorna vozila pokazali su konstantan rast tijekom analiziranog razdoblja. Ovaj rast može se pripisati povećanju broja registriranih vozila. Kako se povećava broj registriranih vozila, raste i ukupan prihod od poreza.

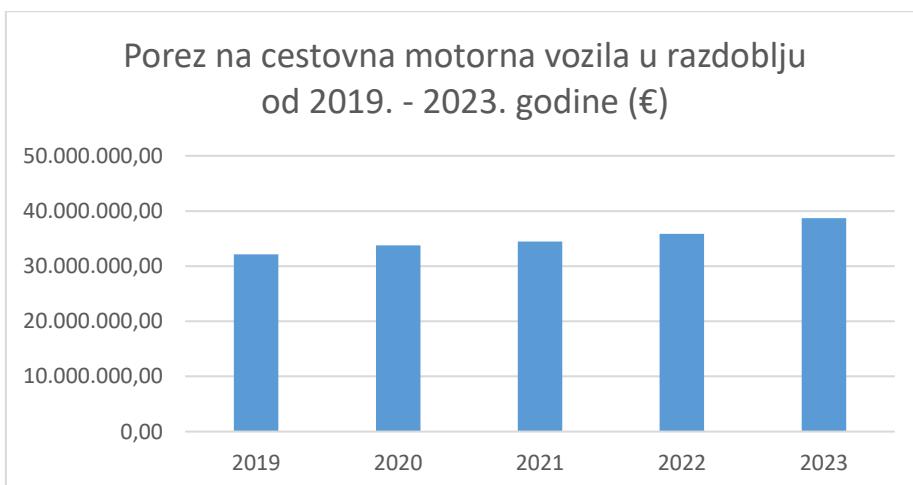
U 2020. godini vidljiv je blagi rast prihoda unatoč pandemiji COVID-19, što ukazuje na otpornost ovog izvora prihoda.

Tablica 11: Prihodi po godinama od poreza na cestovna motorna vozila u razdoblju od 2019. – 2023. godine

Godina	Porez na cestovna motorna vozila (€)
2019	32.134.882,54
2020	33.746.374,69
2021	34.479.397,63
2022	35.859.744,99
2023	38.699.905,71
UKUPNO	174.920.305,56

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, na dan 28.2.2024.

Grafikon 4:

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, na dan 28.2.2024.

4.4. Analiza ostvarenih prihoda od poreza na plovila u razdoblju od 2019. – 2023. godine

4.4.1. Prihodi po županijama od poreza na plovila u razdoblju od 2019. – 2023. godine

Prihodi od poreza na plovila variraju značajno među županijama. Priobalne županije kao što su Primorsko-goranska, Splitsko-dalmatinska, Zadarska i Istarska imaju najviše prihode, što je očekivano s obzirom na njihovu geografsku poziciju i popularnost među vlasnicima plovila. Kontinentalne županije imaju znatno niže prihode od ovog poreza.

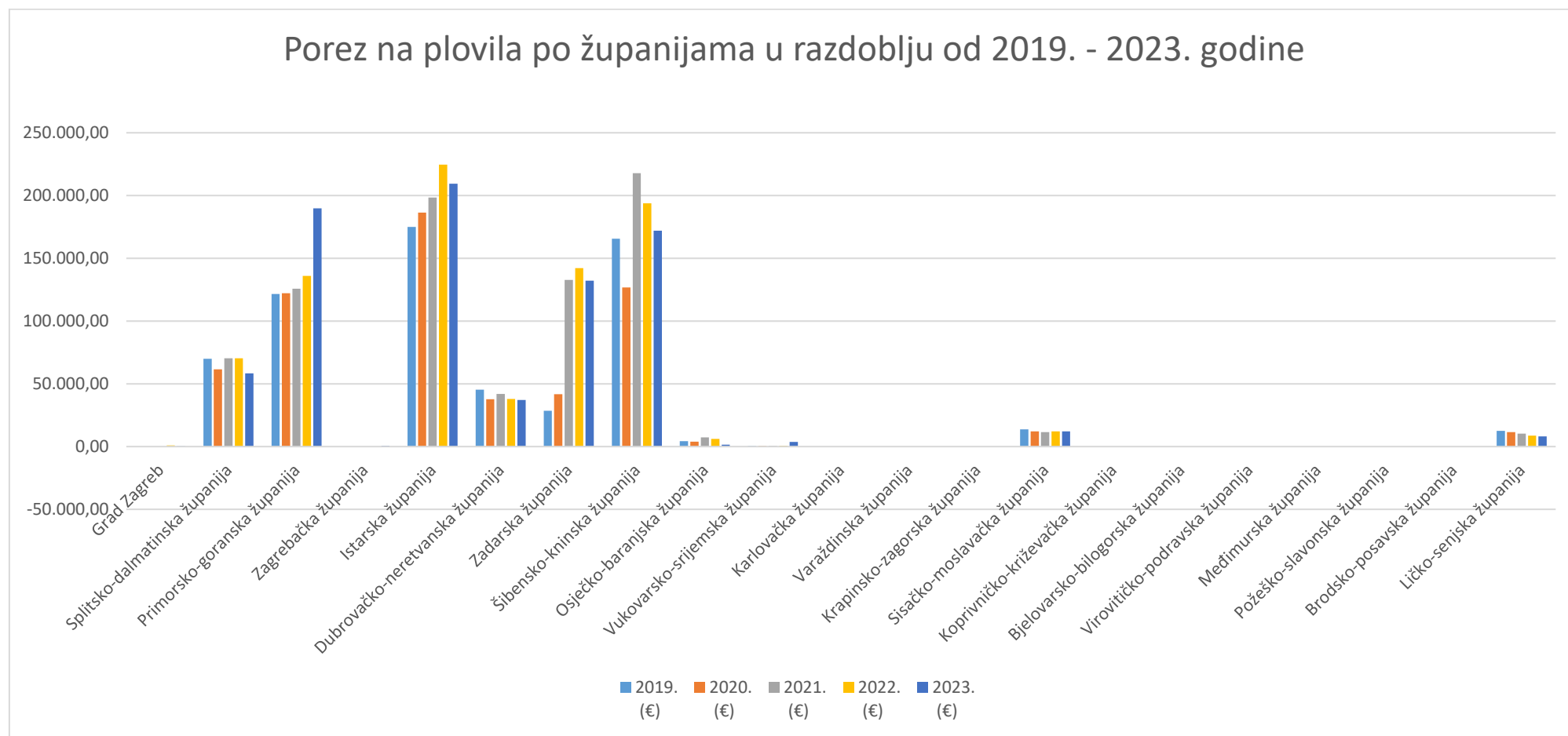
Tablica 12: **Prihodi od poreza na plovila po županijama u razdoblju od 2019. – 2023. godine**

Županija	2019. (€)	2020. (€)	2021. (€)	2022. (€)	2023. (€)
Grad Zagreb	96,42	14,60	66,79	884,18	337,63
Splitsko-dalmatinska županija	69.857,09	61.630,63	70.250,49	70.367,87	58.393,10
Primorsko-goranska županija	121.520,23	122.167,99	125.695,05	135.955,39	189.830,32
Zagrebačka županija	30,85	12,30	13,41	1,33	625,74
Istarska županija	174.912,85	186.457,24	198.326,36	224.711,34	209.324,34
Dubrovačko-neretvanska županija	45.354,53	37.753,55	41.842,52	37.855,15	37.032,73
Zadarska županija	28.449,65	41.719,96	132.744,33	142.171,35	132.100,18
Šibensko-kninska županija	165.523,41	126.786,24	217.833,99	193.719,95	172.071,86
Osječko-baranjska županija	4.247,98	4.007,86	7.243,11	6.028,63	1.506,64
Vukovarsko-srijemska županija	478,33	548,21	691,68	652,09	3.658,32
Karlovačka županija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Varaždinska županija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Krapinsko-zagorska županija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sisačko-moslavačka županija	13.781,36	12.207,06	11.488,18	12.113,77	12.206,58
Koprivničko-križevačka županija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bjelovarsko-bilogorska županija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Virovitičko-podravska županija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Međimurska županija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Požeško-slavonska županija	-10,34	0,00	0,00	0,00	0,00
Brodsko-posavska županija	0,00	0,00	0,00	0,00	66,36
Ličko-senjska županija	12.429,66	11.506,62	10.255,05	8.726,46	8.202,77
UKUPNO	636.672,02	604.812,26	816.450,96	833.187,51	825.356,57

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, na dan 28.2.2024.

Iz grafičkog prikaza u nastavku je vidljivo da najveće prihode os poreza na plovila ostvaruje Istarska županija, potom Primorsko-goranska, te Splitsko-dalmatinska županija.

Grafikon 5:

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, na dan 28.2.2024.

4.4.2. Prihodi po godinama od poreza na plovila u razdoblju od 2019. – 2023. godine

Porez na plovila je važan izvor prihoda za mnoge županije u Republici Hrvatskoj, osobito za one s razvijenim nautičkim turizmom.

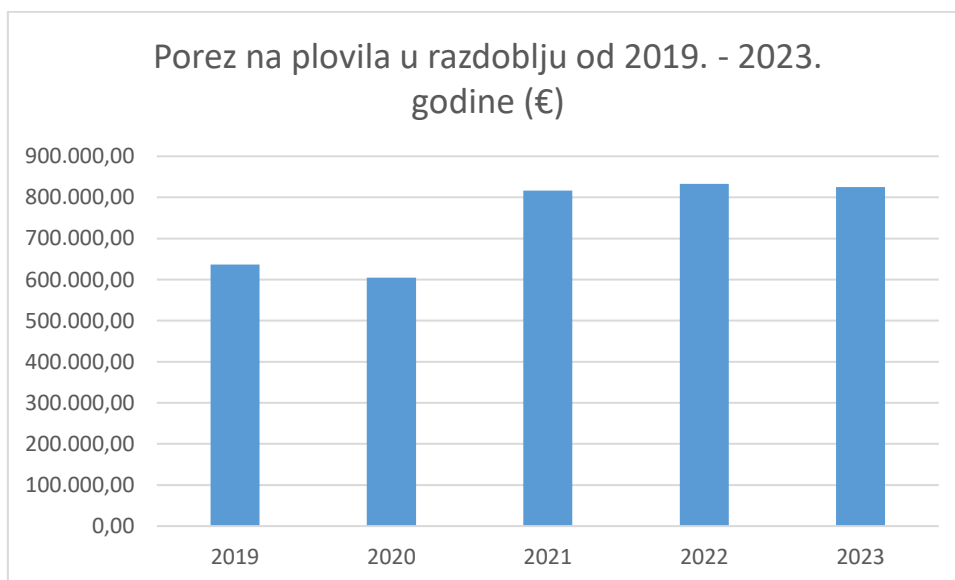
Osim u 2020. godini, prihodi od poreza na plovila su kroz godine na istoj razini.

Tablica 13: **Prihodi po godinama od poreza na plovila u razdoblju od 2019. – 2023. godine**

Godina	Porez na plovila (€)
2019	636.672,02
2020	604.812,26
2021	816.450,96
2022	833.187,51
2023	825.356,57
UKUPNO	3.716.479,32

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, na dan 28.2.2024.

Grafikon 6:

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, na dan 28.2.2024.

4.5. Analiza ostvarenih prihoda od poreza na automate za zabavne igre u razdoblju od 2019. – 2023. godine

4.5.1. Prihodi po županijama od poreza na automate za zabavne igre u razdoblju od 2019. – 2023. godinegodini

Prihodi od poreza na automate za zabavne igre variraju značajno među županijama, pri čemu veći gradovi i turistički atraktivne regije poput Zagreba, Splita i Varaždina bilježe visoke prihode. To je u skladu s očekivanjima, s obzirom na veću gustoću stanovništva i turističku aktivnost u tim područjima. Prihodi u manjim i manje turistički razvijenim županijama su značajno niži, što može odražavati manju potražnju za zabavnim sadržajima.

Grad Zagreb i Zagrebačka županija ostvaruju najviše prihode, što je i očekivano s obzirom na njihovu veličinu i koncentraciju zabavnih sadržaja.

Splitsko-dalmatinska i Primorsko-goranska županija također ostvaruju visoke prihode, što može biti povezano s turizmom.

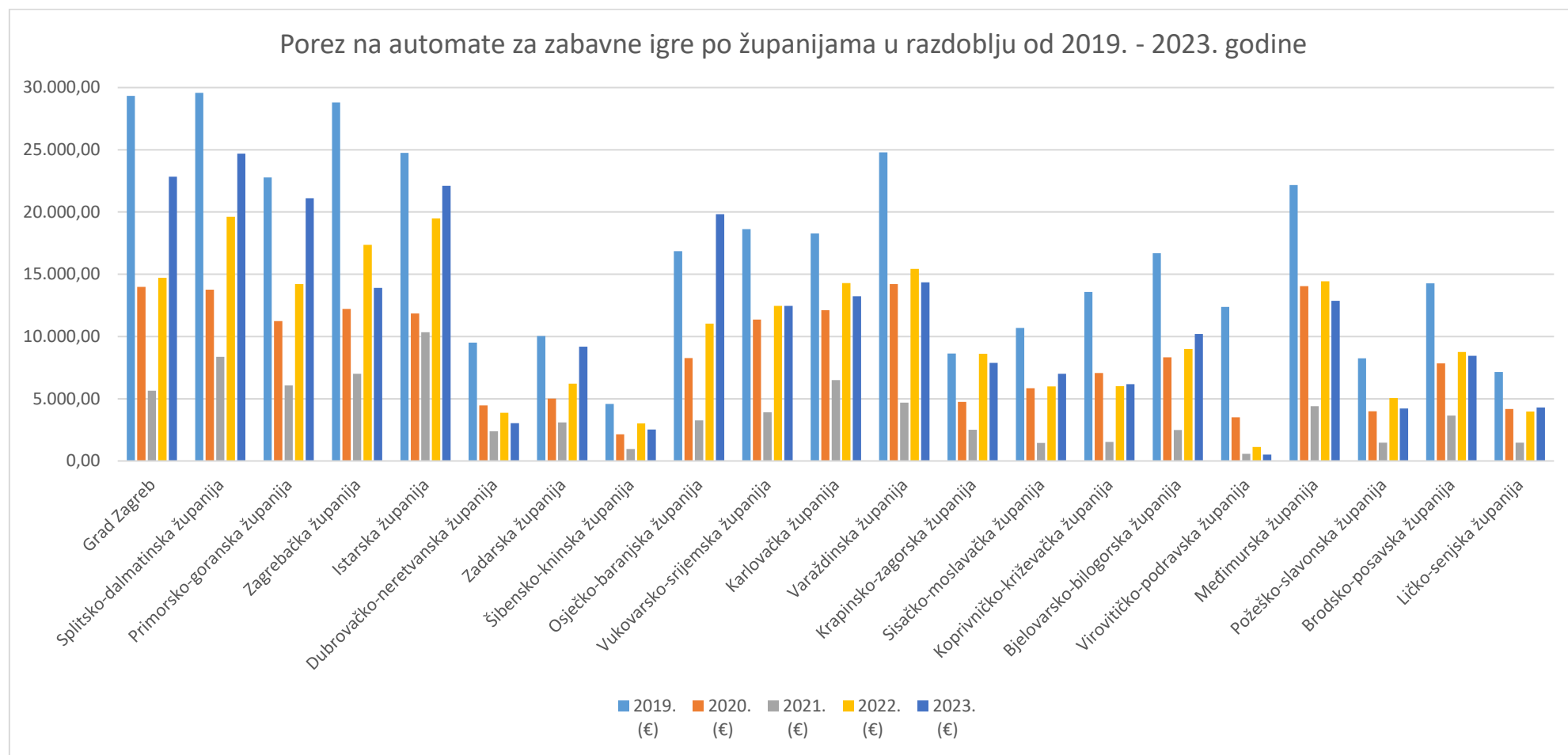
Tablica 14: **Prihodi od poreza na automate za zabavne igre po županijama u razdoblju od 2019. – 2023. godine**

Županija	2019. (€)	2020. (€)	2021. (€)	2022. (€)	2023. (€)
Grad Zagreb	29.321,12	13.988,98	5.640,72	14.718,96	22.833,45
Splitsko-dalmatinska županija	29.569,31	13.762,03	8.360,21	19.630,37	24.686,17
Primorsko-goranska županija	22.778,22	11.228,35	6.078,70	14.214,61	21.117,82
Zagrebačka županija	28.800,85	12.210,50	7.007,76	17.360,14	13.895,37
Istarska županija	24.752,80	11.838,87	10.352,38	19.470,44	22.096,59
Dubrovačko-neretvanska županija	9.516,23	4.459,49	2.389,01	3.862,23	3.039,11
Zadarska županija	10.047,12	5.016,92	3.105,71	6.206,12	9.190,85
Šibensko-kninska županija	4.592,21	2.150,11	955,60	3.012,81	2.538,07
Osječko-baranjska županija	16.855,80	8.268,63	3.251,71	11.029,27	19.816,73
Vukovarsko-srijemska županija	18.634,95	11.350,45	3.915,32	12.449,40	12.452,29
Karlovačka županija	18.275,93	12.117,59	6.503,42	14.280,97	13.232,42
Varaždinska županija	24.792,62	14.214,61	4.685,12	15.422,39	14.349,13
Krapinsko-zagorska županija	8.640,25	4.751,48	2.508,46	8.613,71	7.883,60
Sisačko-moslavačka županija	10.697,46	5.853,08	1.446,68	5.985,80	7.007,67
Koprivničko-križevačka županija	13.577,54	7.074,13	1.539,58	5.999,07	6.171,69
Bjelovarsko-bilogorska županija	16.683,26	8.321,72	2.495,19	9.003,92	10.191,37
Virovitičko-podravska županija	12.369,77	3.503,88	583,98	1.128,14	504,73
Međimurska županija	22.164,71	14.055,35	4.393,12	14.426,97	12.858,80
Požeško-slavonska županija	8.255,36	3.994,96	1.473,22	5.056,74	4.210,36
Brodsko-posavska županija	14.267,70	7.843,92	3.649,88	8.746,43	8.453,58
Ličko-senjska županija	7.153,76	4.167,50	1.473,22	3.981,68	4.289,20
UKUPNO	351.746,96	180.172,54	81.809,01	214.600,17	240.819,00

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, na dan 28.2.2024.

Iz grafičkog prikaza u nastavku je vidljivo da i u ovom primjeru Grad Zagreb ostvaruje najviše prihode od poreza na automate za zabavne igre.

Grafikon 7:

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, na dan 28.2.2024.

4.5.2. Prihod po godinama od porez na automate za zabavne igre u razdoblju od 2019. - 2023. godine

Porez na automate za zabavne igre predstavlja specifičan izvor prihoda za lokalne jedinice, koji varira ovisno o razvoju zabavne industrije, ekonomskim uvjetima te turističkoj aktivnosti.

Godina 2019. pokazala je stabilne prihode. Pandemija COVID-19 imala je značajan utjecaj na prihode od poreza na automate za zabavne igre. Zatvaranje zabavnih objekata i ograničenja okupljanja rezultirali su padom prihoda.

Godinu 2021. označio je značajan pad prihoda u odnosu na 2020. godinu jer su još uvijek na snazi ograničenja zbog pandemije COVID-19.

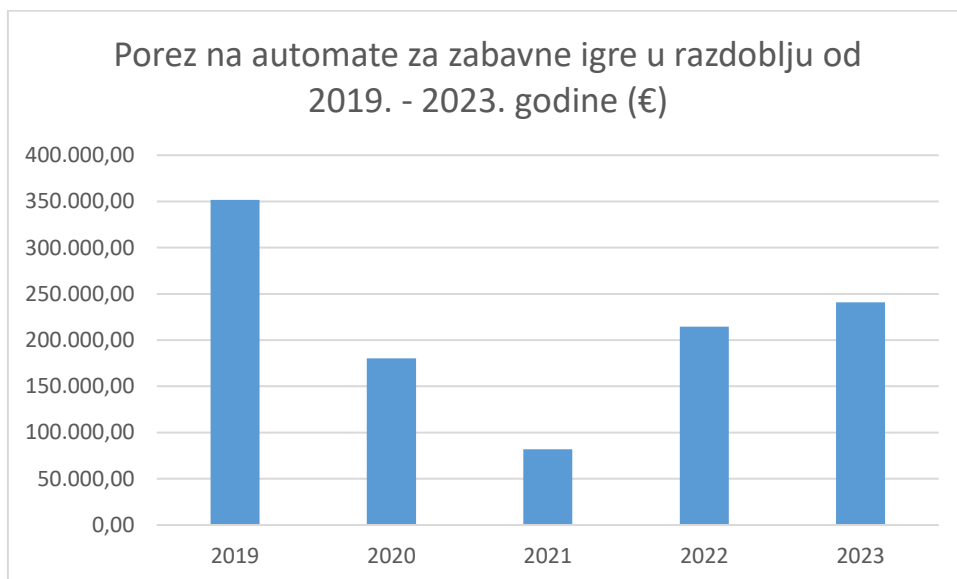
Od 2022. godine ukazuje se trend oporavka rastom prihoda koji se nastavlja i u 2023. godini. Poboljšana epidemiološka situacija, oporavak gospodarstva i povećanje turističke aktivnosti doprinjeli su većim prihodima od poreza na automate za zabavne igre.

Tablica 15: Prihodi po godinama od poreza na automate za zabavne igre u razdoblju od 2019. – 2023. godine

Godina	Porez na automate za zabavne igre (€)
2019	351.746,96
2020	180.172,54
2021	81.809,01
2022	214.600,17
2023	240.819,00
UKUPNO	1.069.147,68

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, na dan 28.2.2024.

Grafikon 8:

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, na dan 28.2.2024.

4.6. Analiza ostvarenih prihoda od poreza na potrošnju u razdoblju od 2019. - 2023. godine

Porez na potrošnji predstavlja jedan od ključnih izvora prihoda za lokalne zajednice s obzirom na velik broj ugostiteljskih objekata.

4.6.1. Prihod po županijama od porez na potrošnju u razdoblju od 2019. - 2023. godine

Splitsko-dalmatinska, Istarska i Dubrovačko-neretvanska županija konstantno ostvaruju visoke prihode, prvenstveno zbog značajnog turističkog sektora koji doprinosi potrošnji.

Grad Zagreb nakon pandemije COVID-19 konstantno ostvaruje niže prihode od poreza na potrošnju.

Ostale županije pokazuju različite trendove, pri čemu je vidljiv utjecaj lokalnih ekonomskih aktivnosti.

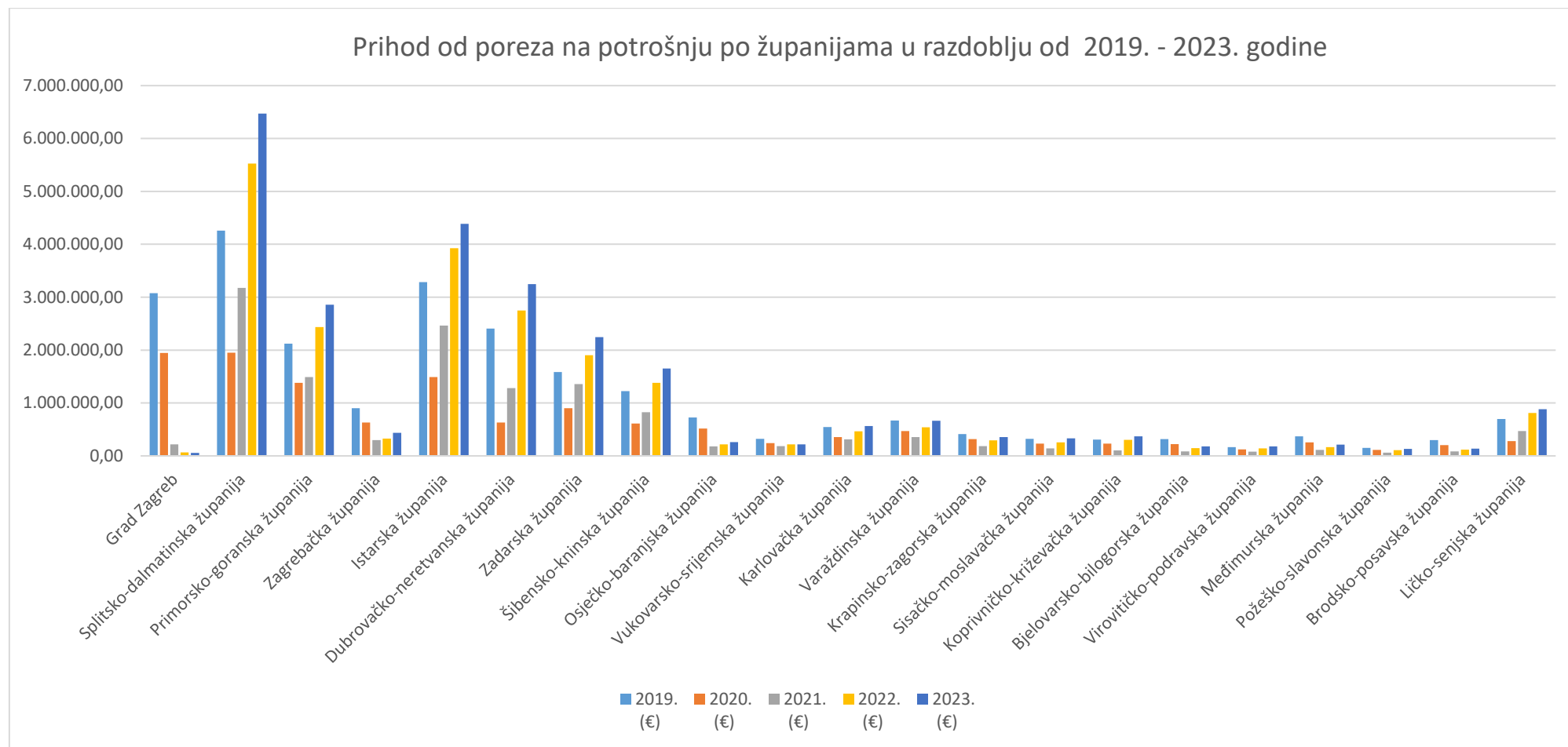
Tablica 16: **Prihodi od poreza na potrošnju po županijama u razdoblju od 2019. – 2023. godine**

Županija	2019. (€)	2020. (€)	2021. (€)	2022. (€)	2023. (€)
Grad Zagreb	3.075.162,28	1.947.578,29	218.932,07	66.729,83	58.408,33
Splitsko-dalmatinska županija	4.260.790,29	1.949.832,97	3.176.583,10	5.528.204,45	6.469.368,89
Primorsko-goranska županija	2.124.023,70	1.380.789,74	1.488.519,19	2.436.699,57	2.858.799,40
Zagrebačka županija	901.808,45	632.388,86	299.473,00	326.643,25	436.883,01
Istarska županija	3.284.659,53	1.488.780,31	2.463.415,49	3.927.245,67	4.388.288,74
Dubrovačko-neretvanska županija	2.408.581,00	632.006,92	1.282.876,06	2.750.041,38	3.249.257,98
Zadarska županija	1.587.512,96	902.088,57	1.356.321,28	1.902.240,59	2.245.633,18
Šibensko-kninska županija	1.226.416,10	614.086,61	827.083,93	1.382.090,68	1.649.840,56
Osječko-baranjska županija	725.900,54	516.495,44	178.939,36	215.484,19	259.358,89
Vukovarsko-srijemska županija	322.801,47	241.384,14	182.083,26	217.339,23	219.232,85
Karlovačka županija	545.051,72	356.588,15	312.317,54	463.836,53	565.839,08
Varaždinska županija	668.237,72	469.516,79	357.433,93	541.863,08	662.694,67
Krapinsko-zagorska županija	413.229,83	316.178,49	183.025,96	294.030,50	355.395,46
Sisačko-moslavačka županija	322.295,34	229.845,88	143.303,16	256.369,67	333.408,00
Koprivničko-križevačka županija	310.131,34	232.112,77	105.282,14	301.340,18	371.539,18
Bjelovarsko-bilogorska županija	317.377,25	223.996,72	85.821,88	146.265,19	179.366,27
Virovitičko-podravska županija	163.352,16	121.401,00	81.642,76	141.577,94	178.823,72
Međimurska županija	369.912,49	255.613,33	111.899,95	163.059,19	213.080,58
Požeško-slavonska županija	152.903,38	110.861,86	61.485,45	108.069,30	133.834,70
Brodsko-posavska županija	297.860,89	203.385,44	85.792,63	119.056,03	136.324,19
Ličko-senjska županija	697.073,68	281.494,76	469.944,52	812.443,84	884.513,86
UKUPNO	24.175.082,10	13.106.427,04	13.472.176,68	22.100.630,28	25.849.891,54

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, na dan 28.2.2024.

Iz grafičkog prikaza u nastavku je vidljivo da najveće prihode od poreza na potrošnju ostvaruje Splitsko-dalmatinska županija.

Grafikon 9:

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, na dan 28.2.2024.

4.6.2. Prihod po godinama od porez na potrošnju u razdoblju od 2019. - 2023. godine

U 2020. i 2021. godini prihodi od poreza na potrošnju su značajno pali zbog pandemije COVID-19.

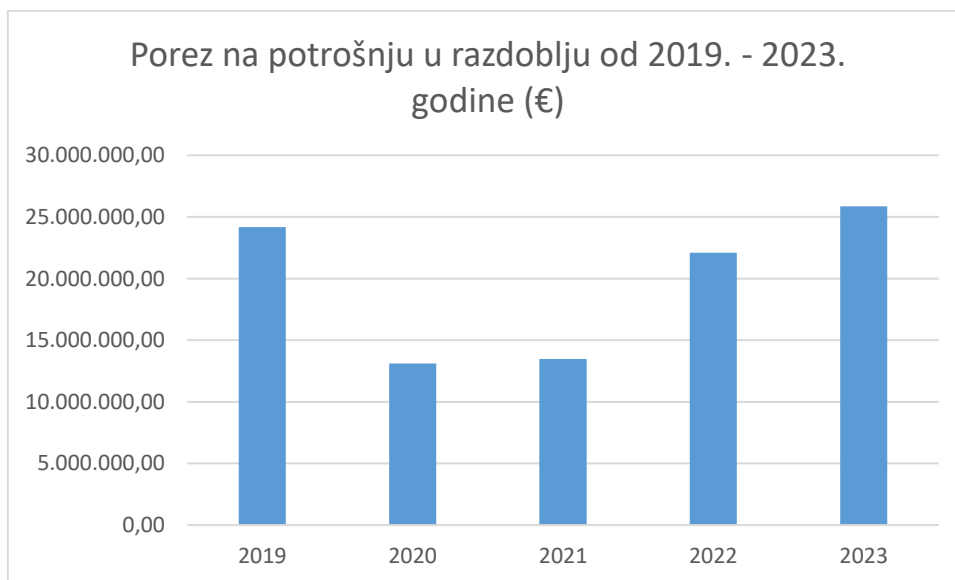
U 2022. godini prihodi se približavaju iznosu od predpandemijske, 2019. godine, da bi u 2023. godini bili najveći u zadnjih 5 godina.

Tablica 17: **Prihodi po godinama od poreza na potrošnju u razdoblju od 2019. – 2023. godine**

Godina	Porez na potrošnju (€)
2019	24.175.082,10
2020	13.106.427,04
2021	13.472.176,68
2022	22.100.630,28
2023	25.849.891,54
UKUPNO	98.704.207,64

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, na dan 28.2.2024.

Grafikon 10:

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, na dan 28.2.2024.

4.7. Analiza ostvarenih prihoda od poreza na kuće za odmor u razdoblju od 2019. - 2023. godine

4.7.1. Prihod po županijama od porez na kuće za odmor u razdoblju od 2019. - 2023. godine

Prihod po županijama ukazuje na različite obrasce, ovisno o geografskim, demografskim i gospodarskim faktorima.

Prihodi od poreza na kuće za odmor prikazuju stabilan rast u većini županija koji se može pripisati povećanju turističkih objekata, poboljšanju sustava naplate, povećanoj fiskalnoj disciplini.

Turizam u Republici Hrvatskoj bilježi konstantan rast, a s njime i broj kuća za odmor. Vlasnici ovih objekata sve su svjesniji svojih poreznih obveza, što dovodi do većih prihoda.

Lokalna samopurava implementirala je učinkovitije sustave naplate poreza, uključujući digitalizaciju i bolje praćenje vlasništva nad nekretninama.

Loklane vlasti su uložile napore u poboljšanje fiskalne discipline, što je rezultiralo većom naplatom i smanjenjem izbjegavanja plaćanja poreza.

Prihodi od poreza na kuće za odmor variraju značajno među županijama, što je uglavnom posljedica njihove turističke aktivnosti:

Zadarska, Primorsko-goranska, Istarska i Splitsko-dalmatinska županija bilježe najviše prihode od poreza na kuće za odmor, što je i očekivano s obzirom na njihov visok turistički promet i velik broj turističkih objekata. Njihova atraktivna obalna lokacija i razvijena infrastruktura privlače velik broj turista i vlasnika kuća za odmor.

S druge strane, županije kao što su Sisačko-moslavačka i Virovitičko-podravska županija bilježe znatno niže prihode od ovog poreza. Ove županije imaju manje razvijenu turističku infrastrukturu i manje turističkih objekata, što se odražava na niže porezne prihode.

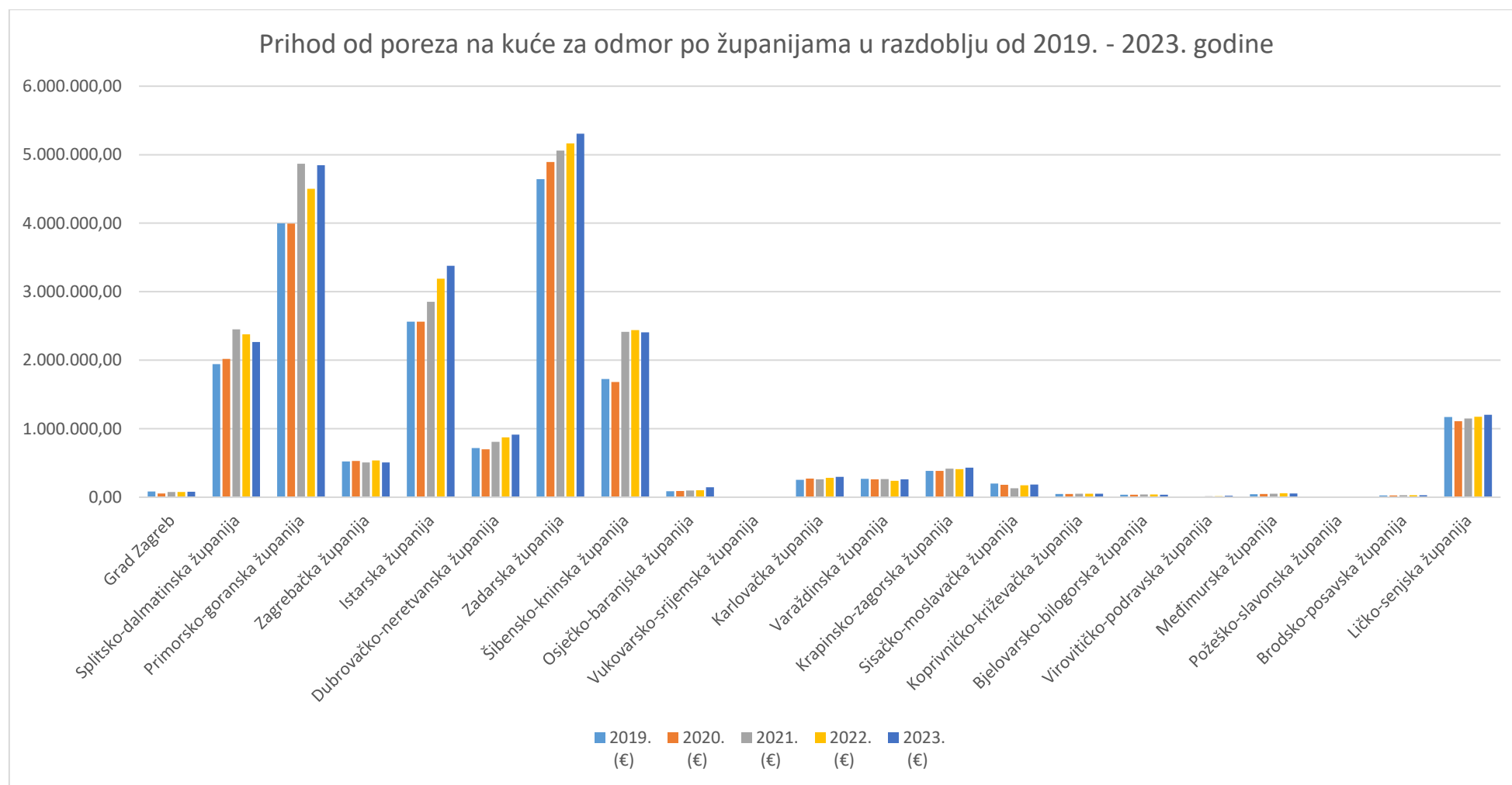
Tablica 18: **Prihodi od poreza na kuće za odmor po županijama u razdoblju od 2019. – 2023. godine**

Županija	2019. (€)	2020. (€)	2021. (€)	2022. (€)	2023. (€)
Grad Zagreb	84.401,00	56.034,04	75.534,84	77.412,11	78.451,67
Splitsko-dalmatinska županija	1.944.120,10	2.020.254,42	2.450.506,29	2.377.604,33	2.264.866,49
Primorsko-goranska županija	3.997.571,95	3.992.847,05	4.869.394,95	4.500.882,50	4.846.856,77
Zagrebačka županija	521.082,35	530.135,91	509.109,09	538.108,52	509.147,26
Istarska županija	2.562.026,01	2.562.104,56	2.853.212,56	3.189.627,80	3.379.990,83
Dubrovačko-neretvanska županija	718.578,62	700.014,04	809.334,40	874.814,38	915.433,26
Zadarska županija	4.642.040,93	4.893.128,74	5.060.705,35	5.164.165,15	5.308.290,59
Šibensko-kninska županija	1.724.725,08	1.681.172,43	2.412.684,77	2.440.641,51	2.405.565,68
Osječko-baranjska županija	87.976,26	89.325,70	99.717,43	100.114,80	144.655,80
Vukovarsko-srijemska županija	8.411,55	7.975,29	9.168,63	11.297,96	8.697,20
Karlovačka županija	255.774,78	271.797,12	260.740,60	281.985,33	296.961,22
Varaždinska županija	268.431,33	262.253,21	263.888,77	238.179,90	260.740,72
Krapinsko-zagorska županija	383.713,18	384.712,34	417.652,15	409.490,85	432.850,98
Sisačko-moslavačka županija	198.187,26	180.247,59	131.018,24	172.509,92	184.064,19
Koprivničko-križevačka županija	47.977,75	47.908,12	52.571,08	49.397,86	52.575,33
Bjelovarsko-bilogorska županija	37.142,83	35.579,63	41.776,55	40.390,85	36.567,36
Virovitičko-podravska županija	9.434,41	12.822,44	13.725,36	13.846,75	21.591,30
Međimurska županija	45.035,13	47.397,91	49.828,35	56.740,68	52.986,78
Požeško-slavonska županija	5.760,40	5.897,80	4.457,29	4.433,57	5.150,81
Brodsko-posavska županija	24.981,64	27.406,81	30.413,37	29.546,84	30.848,06
Ličko-senjska županija	1.169.433,69	1.110.530,09	1.150.273,41	1.175.421,83	1.204.717,85
UKUPNO	18.736.806,24	18.919.545,24	21.565.713,46	21.746.613,43	22.441.010,15

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, na dan 28.2.2024.

Iz navedenih podataka i grafičkog prikaza u nastavku jasno je vidljivo kretanje prihoda od poreza na kuće za odmor gdje Zadarska i Primorsko-goranska županija ostvaruju najviše prihode.

Grafikon 11:

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, na dan 28.2.2024.

4.7.2. Prihod po godinama od porez na kuće za odmor u razdoblju od 2019. - 2023. godine

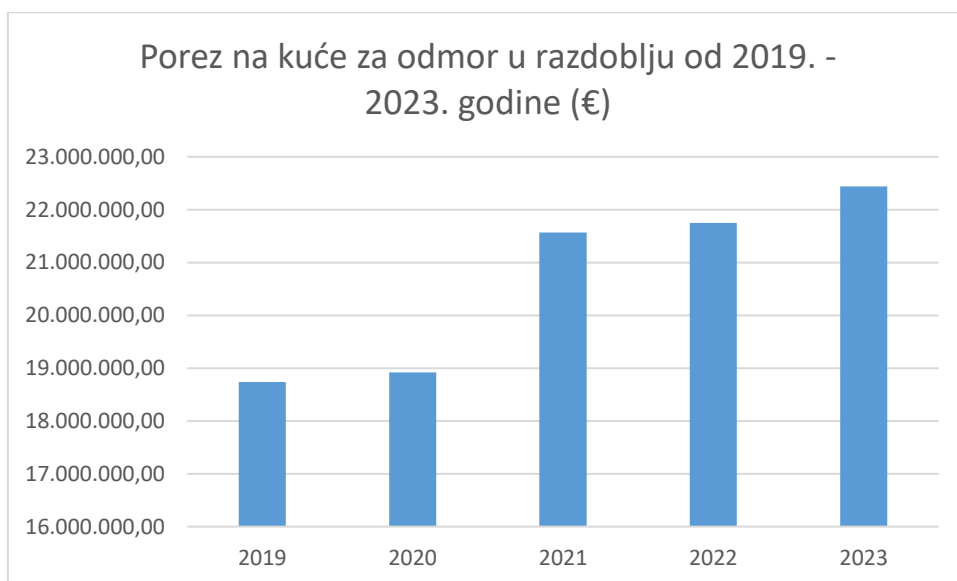
Analizom prihoda od poreza na kuće za odmor vidljiv je konstantan rast prihoda kroz sve godine analize, uključujući i pandemijske godine.

Tablica 19: **Prihodi po godinama od poreza na kuće ta odmor u razdoblju od 2019. – 2023. godine**

Godina	Porez na kuće za odmor (€)
2019	18.736.806,24
2020	18.919.545,24
2021	21.565.713,46
2022	21.746.613,43
2023	22.441.010,15
UKUPNO	103.409.688,52

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, na dan 28.2.2024.

Grafikon 12:

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, na dan 28.2.2024.

4.8. Analiza ostavrenih prihoda od poreza na korištenje javnih površina u razdoblju od 2019. - 2023. godine

4.8.1. Prihod po županijama od porez na korištenje javnih površina u razdoblju od 2019. - 2023. godine

Istarska i Splitsko-dalmatinska županija konstantno su među vodećim županijama po visini prihoda od poreza na korištenje javnih površina. Ovo nije iznenađujuće s obzirom na njihovu ekonomsku razvijenost i visoku razinu urbanizacije. Veliki gradovi i turistička područja imaju veći broj aktivnosti koje zahtjevaju korištenje javnih površina, što rezultira većim prihodima od ovog poreza.

Manje razvijene županije, poput Vukovarsko-srijemske i Požeško-slavonske, ostvarile su znatno manje prihode. Ovo ukazuje na manje gospodarske aktivnosti i nižu razinu korištenja javnih površina u tim područjima. Ove županije imaju manje urbanih centara i manju gustoću naseljenosti, što direktno utječe na prihode od poreza na korištenje javnih površina.

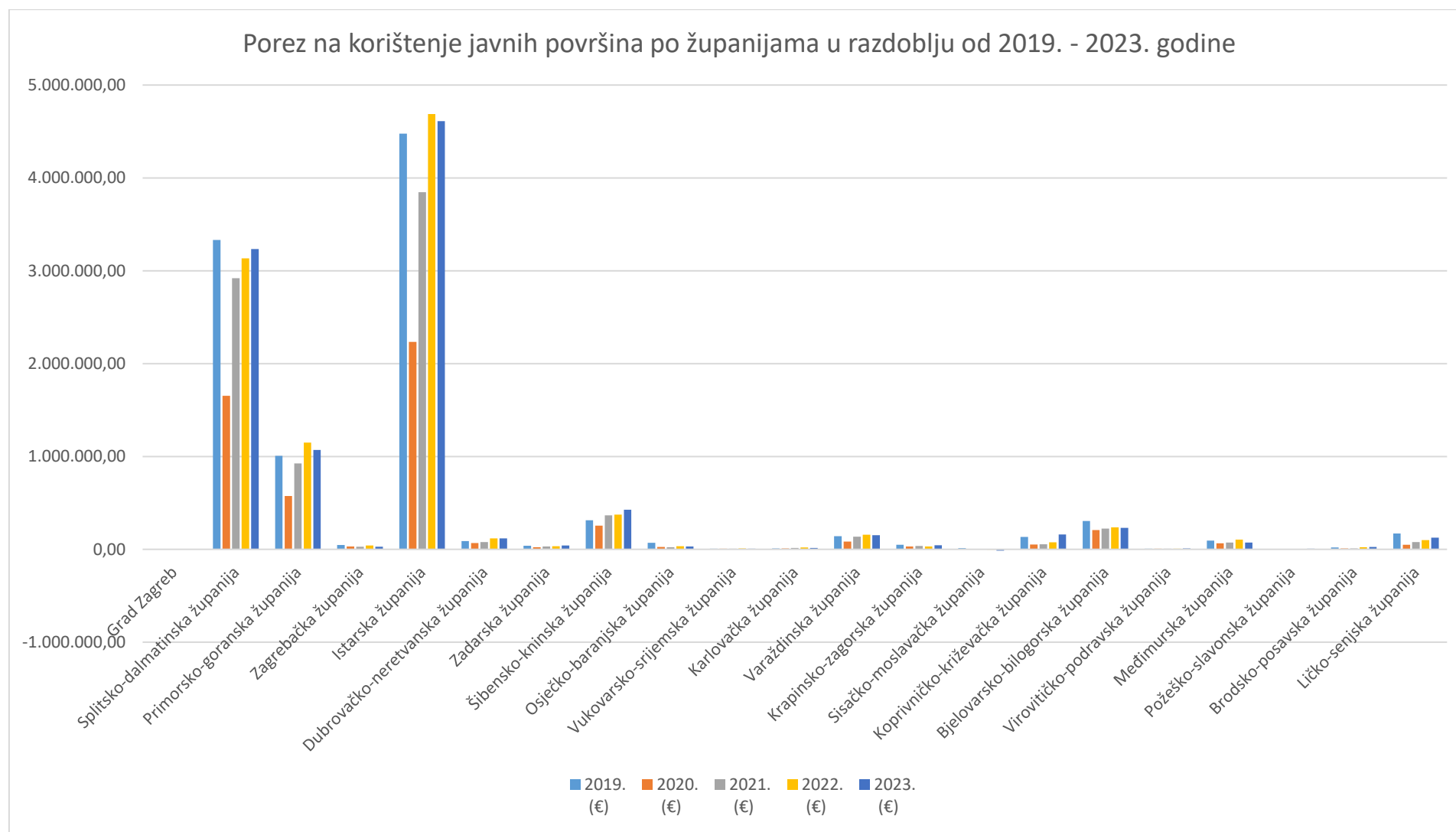
Tablica 20: **Prihodi od poreza na korištenje javnih površina po županijama u razdoblju od 2019. – 2023. godine**

Županija	2019. (€)	2020. (€)	2021. (€)	2022. (€)	2023. (€)
Grad Zagreb	0,00	0,00	6,64	0,00	751,00
Splitsko-dalmatinska županija	3.331.109,09	1.654.242,01	2.920.212,07	3.132.861,47	3.233.502,39
Primorsko-goranska županija	1.006.483,38	574.935,07	925.972,74	1.150.406,77	1.070.999,91
Zagrebačka županija	46.973,54	29.523,88	28.647,03	40.245,11	28.244,05
Istarska županija	4.477.515,60	2.233.969,91	3.847.248,20	4.687.942,40	4.612.111,74
Dubrovačko-neretvanska županija	89.068,91	68.037,99	78.232,36	118.214,92	118.222,03
Zadarska županija	37.644,05	23.218,70	30.465,76	34.350,25	41.167,42
Šibensko-kninska županija	314.116,61	254.056,77	366.448,27	374.910,50	425.605,17
Osječko-baranjska županija	69.528,60	26.169,12	22.501,77	34.688,68	29.737,30
Vukovarsko-srijemska županija	7.800,89	6.099,67	6.609,06	9.231,88	7.928,38
Karlovačka županija	9.650,42	9.138,81	15.171,04	20.851,91	15.075,85
Varaždinska županija	141.474,83	82.613,27	135.737,49	156.438,06	152.082,93
Krapinsko-zagorska županija	48.303,21	31.367,45	36.641,83	30.374,53	42.759,82
Sisačko-moslavačka županija	11.025,41	2.006,95	4.573,49	-1.906,72	-13.934,96
Koprivničko-križevačka županija	132.679,14	50.816,26	53.933,09	74.719,67	160.676,37
Bjelovarsko-bilogorska županija	305.604,65	208.064,40	223.076,32	236.874,55	230.904,90
Virovitičko-podravska županija	7.939,13	6.118,69	6.516,55	8.254,95	10.815,52
Međimurska županija	93.306,07	65.575,17	72.545,08	103.807,83	72.282,60
Požeško-slavonska županija	2.542,93	2.196,38	2.559,76	1.352,20	8.275,61
Brodsko-posavska županija	21.010,69	9.738,38	8.961,62	22.103,59	24.520,04
Ličko-senjska županija	171.692,96	50.111,07	76.998,43	99.503,46	125.077,72
UKUPNO	10.325.470,11	5.387.999,93	8.863.058,60	10.335.226,02	10.396.805,79

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, na dan 28.2.2024.

Grafički prikaz koji se daje u nastavku slikovito prikazuje kretanje prihoda od poreza na korištenje javnih površina iz kojeg je vidljivo da Istarska županija ostvaruje najveće prihode.

Grafikon 13:

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, na dan 28.2.2024.

4.8.2. Prihod po godinama od poreza na korištenje javnih površina u razdoblju od 2019. - 2023. godine

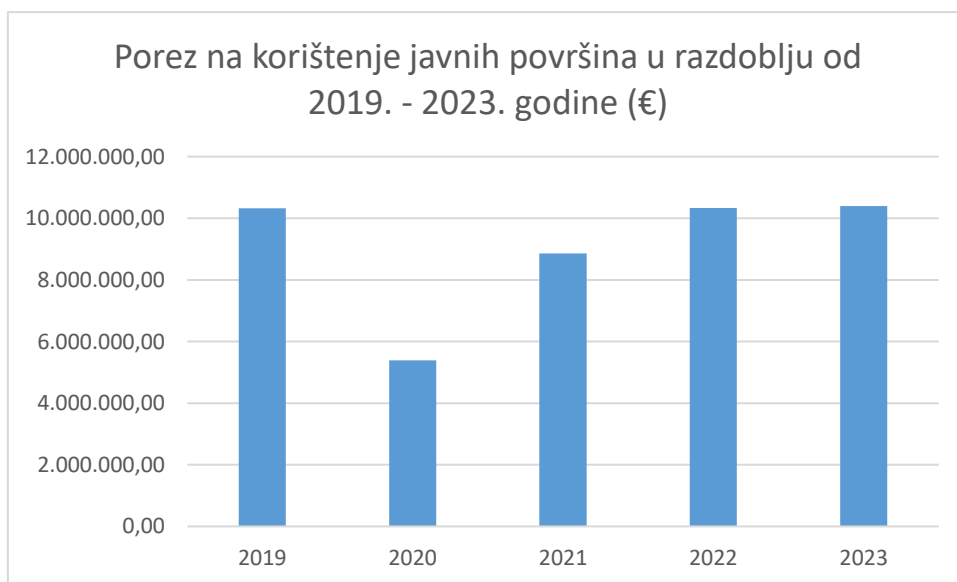
Trendovi prihoda od poreza na korištenje javnih površina pokazuju opći rast, što je pozitivan znak za fiskalnu stabilnost i ekonomsku aktivnost u Republici Hrvatskoj.

Tablica 21: Prihodi po godinama od poreza na korištenje javnih površina u razdoblju od 2019. – 2023. godine

Godina	Porez na korištenje javnih površina (€)
2019	10.325.470,11
2020	5.387.999,93
2021	8.863.058,60
2022	10.335.226,02
2023	10.396.805,79
UKUPNO	45.308.560,45

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, na dan 28.2.2024.

Grafikon 14:

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, na dan 28.2.2024.

5. ZAKLJUČAK

Lokalni porezi predstavljaju značajan izvor prihoda za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj. Ovi porezi omogućuju lokalnim vlastima financiranje različitih javnih usluga, infrastrukturnih projekata i razvojnih inicijativa koje su ključne za gospodarski rast i poboljšanje kvalitete života građana. Analiza prihoda od lokalnih poreza od 2019. do 2023. godine pokazuje kako su gospodarska aktivnost, turistička djelatnost i poboljšanja u metodama naplate ključni faktori koji utječu na visinu prikupljenih sredstava. Gospodarska aktivnost, mjerena kroz bruto domaći proizvod (BDP) i razinu zaposlenosti, direktno utječe na fiskalni kapacitet županija, dok turistička djelatnost generira dodatne prihode kroz poreze na potrošnju i smještaj. Poboljšanje metoda naplate, uključujući digitalizaciju i modernizaciju poreznih sustava, smanjuje mogućnosti izbjegavanja poreza i povećava prikupljanje sredstava.

Pregled ukupnih prihoda od lokalnih poreza pokazuje konstantan rast, posebice u županijama s većim gospodarskim aktivnostima kao što su Grad Zagreb, Primorsko-goranska županija i Splitsko-dalmatinska županija. Ovaj rast je dodatno potaknut ekonomskim oporavkom nakon pandemije COVID-19, povećanjem turističke aktivnosti te boljim metodama naplate i regulacije poreza. Grad Zagreb, kao glavni grad i gospodarsko središte, pokazuje najveći rast prihoda zahvaljujući visokoj koncentraciji poslovnih subjekata i velikom broju stanovnika. Primorsko-goranska i Splitsko-dalmatinska županija, kao vodeće turističke destinacije, ostvaruju značajne prihode od poreza na turističke usluge i potrošnju. Ekonomsku aktivnost u ovim županijama dodatno potiču investicije u turizam i prateću infrastrukturu, što rezultira rastom fiskalnih kapaciteta lokalnih vlasti.

Analiza prihoda prema vrstama lokalnih poreza pokazuje da su prihodi najviše rasli kod poreza na potrošnju, poreza na kuće za odmor i poreza na korištenje javnih površina. Ove vrste poreza su usko povezane s turističkom aktivnošću i ekonomskom dinamikom regije. Porez na potrošnju direktno je povezan s turističkom potrošnjom u ugostiteljstvu, maloprodaji i zabavnim aktivnostima. Porez na kuće za odmor značajno doprinosi prihodima u turističkim regijama gdje vlasnici nekretnina, domaći i strani, plaćaju poreze za svoje vikendice i apartmane. Porez na korištenje javnih površina uključuje naplate za terase, standove i druge privremene objekte koji su česti u turističkim središtima. Ovi porezi ne samo da generiraju značajne prihode, već i osiguravaju dodatna sredstva za održavanje i razvoj lokalne infrastrukture koja podržava turističku industriju.

Ova analiza pokazuje koliko je važno kontinuirano praćenje i prilagodba poreznih politika kako bi se maksimizirao prihod od lokalnih poreza, posebno u svjetlu promjena u gospodarskim i turističkim aktivnostima.

Komparativna analiza između godina pokazuje da su 2020. i 2021. godine bile izuzetno izazovne zbog pandemije COVID-19, koja je imala negativan utjecaj na ekonomske aktivnosti i prihode od lokalnih poreza. U tom razdoblju, mnoge županije su se suočavale s padom prihoda zbog smanjenog turističkog prometa, zatvaranja poduzeća i općeg ekonomskog usporavanja. Međutim, podaci za 2022. i 2023. godinu pokazuju značajan oporavak prihoda, što se posebno odnosi na županije s visokim turističkim prometom kao što su Primorsko-goranska i Splitsko-dalmatinska županija. Ovaj oporavak potvrđuje važnost turizma za lokalne financije, jer se povećana turistička aktivnost izravno odražava na povećanje prihoda od poreza na potrošnju, smještaj i druge povezane usluge.

Utjecaj ekonomskih faktora je također od ključne važnosti za prikupljanje lokalnih poreza. Bruto domaći proizvod (BDP), stopa nezaposlenosti i turistička aktivnost pokazali su se kao ključni pokazatelji koji utječu na visinu prikupljenih poreza. Veće gospodarske aktivnosti rezultiraju većim prihodima od poreza jer veći BDP implicira veću potrošnju i veći broj poslovnih transakcija koje su podložne oporezivanju. S druge strane, visoka stopa nezaposlenosti može negativno utjecati na prihode od poreza, jer smanjuje potrošnju i ekonomske aktivnosti unutar županija. Turistička aktivnost je posebno važna za priobalne županije, gdje turizam predstavlja značajan dio ekonomije i značajno doprinosi lokalnim prihodima.

Kvalitativna analiza po vrstama poreza otkriva da je regulacija i naplata poreza poboljšana u posljednjih nekoliko godina, što je rezultiralo boljom fiskalnom disciplinom i većim prihodima. Uvođenje digitalizacije i modernizacije poreznih sustava omogućilo je učinkovitije prikupljanje poreza i smanjenje poreznih dugovanja. Digitalni sustavi olakšavaju praćenje poreznih obveza, automatsko obračunavanje i naplatu, te smanjuju mogućnosti za izbjegavanje poreza. Ovo poboljšanje u administrativnim kapacitetima lokalnih vlasti dovelo je do veće fiskalne discipline među poreznim obveznicima i rezultiralo povećanjem ukupnih prihoda od lokalnih poreza.

Rezultati fokus grupa potvrđuju postavljene hipoteze. Hipoteza 1, koja predviđa da županije s većom gospodarskom aktivnošću imaju veće prihode od lokalnih poreza, je potvrđena.

Hipoteza 2, koja naglašava važnost BDP-a, stope nezaposlenosti i turističke aktivnosti kao ključnih faktora za prihode od lokalnih poreza, također je potvrđena kroz diskusije sa sudionicima.

Preporuke za daljnje istraživanje i praktičnu primjenu uključuju potrebu za kontinuiranim poboljšanjem naplate poreza kroz uvođenje novih tehnologija i metoda, jačanje suradnje između lokalne vlasti i gospodarstva te edukaciju poreznih obveznika. Također, redovito praćenje i analiza utjecaja ekonomskih faktora na prihode od lokalnih poreza su ključni za prilagodbu politika i strategija upravljanja lokalnim financijama.

Ova analiza pruža temelj za dublje razumijevanje dinamike prihoda od lokalnih poreza i može služiti kao vodič za buduće istraživanje i praktične primjene u području upravljanja lokalnim financijama u Republici Hrvatskoj.

6. LITERATURA

Časopisi:

- Cirkveni Filipović T. (2023). Novosti u Zakonu o lokalnim porezima. Računovodstvo, revizija i financije, XXXIII, (11).

Internet izvori:

- Balasoiu, N., Chifu, I. i Oancea, M. (2023). Impact of Direct Taxation on Economic Growth: Empirical Evidence Based on Panel Data Regression Analysis at the Level of EU Countries. Sustainability, 15 (9). Raspoloživo na: URL: <https://doi.org/10.3390/su15097146> (pristupljeno 13.04.2024.)
- Bird, R. M. i Wallace, S. (2004). Is it Really so Hard to Tax the Hard-to-Tax? The Context and Role of Presumptive Taxes. Contributions to Economic Analysis, 268 (2004). Raspoloživo na: URL: [https://doi.org/10.1016/S0573-8555\(04\)68806-7](https://doi.org/10.1016/S0573-8555(04)68806-7) (pristupljeno 13.04.2024.)
- Dianov, S., Koroleva, L., Pokrovskaia, N. i Victorova, N. (2022). The Influence of Taxation on Income Inequality: Analysis of the Practice in the EU Countries. Sustainability, 14 (15). Raspoloživo na: URL: <https://doi.org/10.3390/su14159066> (pristupljeno 13.04.2024.)
- Gallemore, J. i Labro, E. (2015). The importance of the internal information environment for tax avoidance. Journal of Accounting and Economics, 60 (1). Raspoloživo na: URL: <https://doi.org/10.1016/j.jacceco.2014.09.005> (pristupljeno 13.04.2024.)
- Goode, R. (1993). Tax advice to developing countries: An historical survey. World Development, 21 (1). Raspoloživo na: URL: [Tax advice to developing countries: An historical survey - ScienceDirect](https://doi.org/10.1016/0193-6845(93)90005-8) (pristupljeno 13.04.2024.)
- Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, na dan 28.2.2024.
- Mohammed, H. i Tangl, A. (2024). Taxation Perspectives: Analyzing the Factors behind Viewing Taxes as Punishment—A Comprehensive Study of Taxes as Service or Strain. Journal of Risk and Financial Management, 17 (1). Raspoloživo na: URL: <https://doi.org/10.3390/jrfm17010005> (pristupljeno 13.04.2024.)

- Porezna-uprava.hr [porezni_sustav_new.png \(783×1407\) \(porezna-uprava.hr\)](#) (pristupljeno 14.04.2024.)
- Stoilova, D. (2017). Tax structure and economic growth: Evidence from the European Union. Sustainability, 11 (15). Raspoloživo na: URL: <https://doi.org/10.3390/su11154094> (pristupljeno 13.04.2024)

Propisi:

- Zakon o doprinosima (Narodne novine br. 84/08 do 114/23)
- Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine br. 133/12 do 114/23)
- Zakon o lokalnim porezima (Narodne novine br. 115/16 do 114/23)
- Zakon o porezu na dobit (Narodne novine br. 177/04 do 114/23)
- Zakon o porezu na dodanu vrijednosz (Narodne novine br. 73/13 do 35/24)
- Zakon o porezu na dohodak (Narodne novine br. 115/16 do 114/23)

7. POPIS GRAFIKONA, TABLICA I SLIKA

Grafikoni:

- Grafikon 1: Porez na nasljedstva i darove po županijama u razdoblju od 2019. - 2023. godine, str. 42
- Grafikon 2: Porez na nasljedstva i darove u razdoblju od 2019. - 2023. godine (€), str. 44
- Grafikon 3: Porez na cestovna motorna vozila po županijama u razdoblju od 2019. - 2023. godine, str. 46
- Grafikon 4: Porez na cestovna motorna vozila u razdoblju od 2019. - 2023. godine (€), str. 47
- Grafikon 5: Porez na plovila po županijama u razdoblju od 2019. - 2023. godine, str. 49
- Grafikon 6: Porez na plovila u razdoblju od 2019. - 2023. godine (€), str. 50
- Grafikon 7: Porez na automate za zabavne igre po županijama u razdoblju od 2019. - 2023. godine, str. 53
- Grafikon 8: Porez na automate za zabavne igre u razdoblju od 2019. - 2023. godine (€), str. 55
- Grafikon 9: Prihod od poreza na potrošnju po županijama u razdoblju od 2019. - 2023. godine, str. 57
- Grafikon 10: Porez na potrošnju u razdoblju od 2019. - 2023. godine (€), str. 58
- Grafikon 11: Prihod od poreza na kuće za odmor po županijama u razdoblju od 2019. - 2023. godine, str. 61
- Grafikon 12: Porez na kuće za odmor u razdoblju od 2019. - 2023. godine (€), str. 62
- Grafikon 13: Porez na korištenje javnih površina po županijama u razdoblju od 2019. - 2023. godine, str. 65
- Grafikon 14: Porez na korištenje javnih površina u razdoblju od 2019. - 2023. godine (€), str. 66

Tablice:

- Tablica 1: Porez na cestovna motorna vozila za osobne automobile, str. 18
- Tablica 2: Porez na cestovna motorna vozila za motocikle, str. 18
- Tablica 3: Porez na cestovna motorna vozila za lake četverocikle i četverocikle, str. 19
- Tablica 4: Poreza na plovila bez kabine, str. 20
- Tablica 5: Porez na plovila s kabinom na motorni pogon, str. 20
- Tablica 6: Porez na plovila s kabinom i pogonom na jedra, str. 20
- Tablica 7: Prihodi prema vrstama lokalnih poreza u razdoblju od 2019. – 2023. godine, str. 32
- Tablica 8: Prihodi od poreza na nasljedstva i darove po županijama od 2019. – 2023. godine, str. 41
- Tablica 9: Prihodi po godinama od poreza na nasljedstva i darove u razdoblju od 2019. – 2023. godine, str. 43
- Tablica 10: Prihodi od poreza na cestovna motorna vozila po županijama u razdoblju od 2019. – 2023. godine, str. 45
- Tablica 11: Prihodi po godinama od poreza na cestovna motorna vozila u razdoblju od 2019. – 2023. godine, str. 47
- Tablica 12: Prihodi od poreza na plovila po županijama u razdoblju od 2019. – 2023. godine, str. 48
- Tablica 13: Prihodi po godinama od poreza na plovila u razdoblju od 2019. – 2023. godine, str. 50
- Tablica 14: Prihodi od poreza na automate za zabavne igre po županijama u razdoblju od 2019. – 2023. godine, str. 52
- Tablica 15: Prihodi po godinama od poreza na automate za zabavne igre u razdoblju od 2019. – 2023. godine, str. 54
- Tablica 16: Prihodi od poreza na potrošnju po županijama u razdoblju od 2019. – 2023. godine, str. 56
- Tablica 17: Prihodi po godinama od poreza na potrošnju u razdoblju od 2019. – 2023. godine, str. 58
- Tablica 18: Prihodi od poreza na kuće za odmor po županijama u razdoblju od 2019. – 2023. godine, str. 60

- Tablica 19: Prihodi po godinama od poreza na kuće ta odmor u razdoblju od 2019. – 2023. godine, str. 62
- Tablica 20: Prihodi od poreza na korištenje javnih površina po županijama u razdoblju od 2019. – 2023. godine, str. 64
- Tablica 21: Prihodi po godinama od poreza na korištenje javnih površina u razdoblju od 2019. – 2023. godine, str. 66

Slike:

- Slika 1: Porezni sustav Republike Hrvatske, str. 13